

Tribuna școlii

REVISTĂ SĂPTĂMINALĂ

Anul II Nr. 45

Simbătă 22 aprilie 1972

16 pagini — 1 leu

PENTRU VIITORUL ȚĂRII

Rolul conducător al partidului în societatea românească actuală presupune o susținută activitate prospectivă, corelată cu analiza severă a fenomenelor economice și sociale în curs. Bilanțurile periodice înseamnă tot atâtea posibilități de a trece în revistă succesele obținute în construcția socialistă, de a semnala lipsurile și de a lua măsuri pentru îndeplinirea mai riguroasă a sarcinilor. Este un element de practică obișnuită a partidului nostru de a discuta în forurile sale conducătoare întreg ansamblul problemelor economice și de organizare, de a le supune dezbaterii publice, tuturor comunistilor, întregului nostru popor. Plenara Comitetului Central al P.C.R. din 18 aprilie a reflectat preocuparea conducerii partidului pentru realizarea tuturor indicilor de plan economic, corespunzător ritmului susținut de dezvoltare a României socialiste, unei societăți viguroase, în plină expansiune a capacităților sale creatoare. Textul comunicatului dat publicității consemnează rezolvarea cu succes a principalelor sarcini ale primului an al cincinalului, ca și atmosfera de acută responsabilitate politică și civică, hotărârea întregului nostru popor, unanimitatea cu care s-a simțit antrenat în îndeplinirea programului partidului. Rindurile acestui document exprimă, în stringența lor, munca de amploare a întregului nostru partid, activitatea sa de mobilizare a maselor, de ridicare a conștiinței politice a tuturor oamenilor muncii. Îndeplinirea sarcinilor economice nu înseamnă o activitate rutinieră, ci are un bogat conținut politic și privește întreaga conștiință contemporană, are o semnificație de istorie actuală.

În cuvântul secretarului general al partidului s-a insistat asupra necesității de a avea mai multă receptivitate și spirit de inițiativă în domeniul economic și în toate domeniile. Societatea modernă pune în fața organelor de conducere ale societății probleme de o varietate și un specific neobișnuit, pentru soluționarea cărora este nevoie de suplețe, de curaj și de hotărâre, de încredere în forțele proprii. Concluziile conducătorului partidului și statului nostru au o valabilitate largă și ele privesc în tot atît de mare măsură domeniul învățămîntului, direct legat de conformația economiei și de noile sarcini sociale. Este nevoie de o mai largă deschidere față de nou, de o gândire mai intens prospectivă, în spiritul întregii activități a partidului. Hotărârile plenarei și sarcinile care privesc economia și dezvoltarea viitoare a României înseamnă, de asemenea, probleme noi ale învățămîntului, în domeniul instructiv și educativ. Școala trebuie să pregătească specialiștii de care are nevoie economia națională și pe cetățenii maturi politicește, edificați din punct de vedere civic, pe aceia care vor aplica sistemele de conducere cu mijloace de prelucrare automată a datelor. În învățămînt trebuie introdus același spirit inovator, depășirea practicisimului îngust, înțelegerea ansamblului și capacitatea de a detecta marile direcții ale viitorului, așa cum ne-a învățat partidul și ne-a atras atenția nu o dată secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

În spiritul tratativelor și al discuțiilor care au avut loc pe continentul african, plenara a hotărît creșterea numărului de burse pentru învățămîntul superior și mediu, pentru a răspunde numeroaselor solicitări ale tinerilor de pe continentul african care au solicitat să vină la studii în țara noastră. Este încă o dovadă a creșterii prestigiului nostru în lume, a sensului internaționalist care guvernează în politica noastră.

Conferința Națională a Partidului, convocată pentru a doua jumătate a lunii iulie, va fi un eveniment de importanță istorică, subliniată de tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntul său. România se află angajată cu toată energia, cu toate forțele în opera de construire a unei economii puternice, de edificare a unei vieți noi. Hotărârile plenarei și activitatea tuturor comunistilor sînt pilduitoare pentru abnegația și devotamentul cu care este îndeplinit gîndul luminos al partidului, programul său de realizare a unei vieți libere, demne și îmbelșugate pentru toți fiii României.

„TRIBUNA ȘCOLII“

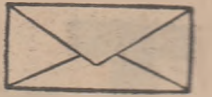

„Focul stăpînit“

Foto: Lică Iosif

În
acest
număr

Un cabinet de literatură pentru liceu • În dezbateri — sistemul actual de perfecționare • Drumul poeziei • Posibilitățile de integrare în producție a absolvenților clasei a X-a • Științe sociale — 1 Mai, ziua solidarității internaționale a oamenilor muncii. Consultații: Educația tineretului în spiritul prieteniei; Umanismul militant al concepției revoluționare a clasei muncitoare. Lecția în cabinetul de științe sociale • Cu acad. Ștefan Milcu despre „glandele copilăriei“ și accidentele dezvoltării • Stațiunea tinerilor naturaliști din Timișoara.

Intilnirea tovarășului VIRGIL TROFIN cu președinți ai comitetelor sindicatelor din invățământul de cultură generală

În perioada 8-15 aprilie 1972, a avut loc la Academia „Ștefan Gheorghiu” un curs de instruire la care au participat președinți ai comitetelor sindicatelor din învățământul de cultură generală. Programul cursului a cuprins expuneri și dezbateri pe problemele actuale ale politicii partidului și statului nostru, ale activității sindicale, întâlniri cu cadre de conducere din Ministerul Educației și Invățământului, Institutul central de perfecționare a cadrelor didactice, Institutul de cercetări pedagogice, de la revista „Tribuna școlii”; schimburi de experiență și vizite la ateliere școlare și cabinete de științe sociale, la unele școli din Capitală.

În ultima zi a cursului, președinții comitetelor sindicatelor din învățământul de cultură generală s-au întâlnit cu tovarășul Virgil Trofin, membru al Prezidiului Permanent al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor. În cadrul întâlnirii, tovarășul Virgil Trofin a făcut o expunere cu privire la locul și rolul organizațiilor sindicale din școli în lumina sarcinilor puse de conducerea partidului pentru îmbunătățirea și perfecționarea continuă a învățământului românesc, pentru legarea procesului instructiv-educativ de cerințele activității economice și social-culturale ale societății noastre.

În continuare, tovarășul Virgil Trofin a răspuns la întrebările puse de participanți în legătură cu unele aspecte ale muncii sindicale.

În aceeași zi, președinții comitetelor sindicatelor din învățământ s-au întâlnit și cu tovarășul Traian Pop, adjunct al ministrului educației și învățământului, care a înfățișat principalele preocupări ale Ministerului Educației și Invățământului pentru transpunerea în viață a planului de măsuri privind perfecționarea învățământului de cultură generală.

La încheierea cursului de instruire, tovarăsa Maria Stănescu, președinta Comitetului Uniunii Sindicatelor din învățământ, știință și cultură, a făcut recomandări asupra modului cum trebuie traduse în practică de către președinții comitetelor sindicatelor cunoștințele căpătate la instruire pentru a îmbunătăți calitatea muncii sindicale din școli.

Plenara Comitetului Uniunii Sindicatelor din învățământ, știință și cultură

Luni, 17 aprilie 1972, a avut loc plenara Comitetului Uniunii Sindicatelor din învățământ, știință și cultură. Cu acest prilej a fost analizată activitatea Uniunii în perioada de după plenara anterioară, sarcini actuale și de perspectivă.

Lucrările plenarei au fost conduse de tovarăsa Maria Stănescu, președinta Comitetului U.S.I.S.C.

La lucrări a participat din partea Ministerului Educației și Invățământului, tovarășul Virgil Cazacu, prim-adjunct al ministrului educației și învățământului.

În cadrul ordinei de zi, tovarăsa Victoria Stîopol, vicepreședintă a Comitetului Uniunii, a prezen-

tat referatul: „Contribuția și sarcinile organizațiilor sindicale din învățământ în acțiunea de perfecționare a procesului instructiv-educativ și de legare a acestuia de cerințele vieții sociale”, după care a fost expus proiectul de măsuri pentru îmbunătățirea continuă a activității sindicatelor din învățământ.

În continuarea lucrărilor, tovarăsa Maria Stănescu a informat plenara despre activitatea biroului executiv al comitetului Uniunii iar tovarăsa Elena Cojan, secretar al comitetului Uniunii, a prezentat proiectul de buget pe anul 1972.

Au mai fost propuse și aproba-

te proiectul de insignă și cel al drapelului Uniunii.

Plenara a cooptat un număr de 11 noi membri în comitet.

Din materialele sustinute, din intervențiile numeroșilor participanți la dezbateri au reieșit preocuparea și contribuția substanțială a organizațiilor sindicale din învățământ pentru modernizarea, apropierea de viață a întregului proces instructiv-educativ, în lumina indicațiilor conducerii de partid.

Vorbitorii s-au referit, în mod deosebit, la unele modalități de sprijinire a acțiunii de perfecționare a cadrelor didactice, la mobilizarea organizațiilor sindicale din școli în rezolvarea sarcinilor de învățământ, la contribuția lor în ce privește asigurarea relației școală-întreprindere.

A fost accentuat aportul cadrelor didactice la asigurarea conținutului politico-ideologic al lecțiilor, de asemenea necesitatea educării elevilor în spiritul dragostei pentru muncă, au fost abordate aspecte ale metodelor de înnoire a lecției, ale îmbogățirii conținutului învățământului în general. Din dezbateri a rezultat necesitatea imperioasă a combaterii oricăror manifestări de formalism, a rigidității în predare, în relația profesor-elev.

Plenara a pus în lumină sarcinile ce revin școlilor în această perioadă, privind încheierea cu succes a anului școlar în curs, ca și pregătirea candidaților pentru examenul de admitere în învățământul superior.

În cadrul lucrărilor plenarei a luat cuvântul tovarășul Virgil Cazacu, prim-adjunct al ministrului educației și învățământului, care a răspuns la întrebările participanților la discuții, subliniind sarcinile școlii în perioada în care ne aflăm. În mod special, tovarășul Virgil Cazacu s-a referit la probleme de conținut ale învățământului, la asigurarea unei înalte tinute politice și ideologice a lecțiilor, la metodele de înnoire a predării. În cuvântul său, primul adjunct al ministrului educației și învățământului s-a referit pe larg la necesitatea luptei împotriva formalismului în relațiile profesor-elev.

În concluzii, tovarăsa Maria Stănescu a subliniat sarcinile organelor și organizațiilor sindicale din învățământ în promovarea unui climat creator, în generalizarea experienței pozitive. Sub conducerea organizațiilor de partid, sindicatele trebuie să-și aducă aportul la stimularea inițiativei oamenilor școlii, în organizarea științifică a producției.

Conferințele naționale ale societăților științifice

Zilele acestea s-au desfășurat lucrările conferințelor naționale ale societăților de științe geografice și filologice. Din partea Ministerului Educației și Invățământului, la lucrările celor două conferințe, au participat tovarășii Traian Pop, adjunct al ministrului educației și învățământului, și Ion M. Rîzescu, director general adjunct în Ministerul Educației și Invățământului.

În prima zi a Conferinței naționale a So-

cietății de științe filologice — 15 aprilie a.c. — a avut loc sesiunea de comunicări științifice cu tema: „Valorificarea resurselor educative ale limbii și literaturii române în procesul de învățământ”. Comunicările au fost susținute de prof. univ. Boris Cazacu, membru corespondent al Academiei R.S.R., prof. univ. Ion Dodu Bălan, prof. univ. Ion Chițimia, prof. univ. Ion Brăescu, prof. univ. Gh. I. Tohăneanu și prof. univ. Gavril Istrati. În ziua următoare au fost alocate noul birou și consiliul de conducere al societății pe următorii patru ani. Prof. univ. Boris Cazacu a fost reales președintele Societății de științe filologice.

Lucrările Conferinței naționale a Societății de științe geografice s-au desfășurat în ziua de 16

aprilie a.c. Au prezentat comunicări științifice prof. univ. dr. doc. Vintilă Mihăilescu (în apărarea geografiei ca știință cu obiect nedisociabil), prof. univ. dr. doc. Grigore Posea (Puncte noi de vedere în regiunea Carpaților), prof. univ. dr. Vasile Cucu și conf. univ. dr. Alexandru Roșu (Relația om-natură, azi și în perspectivă), conf. univ. dr. Ion Velcea (Probleme actuale de geografie rurală). Președintele de onoare al societății a fost ales prof. dr. doc. Vintilă Mihăilescu, iar președintele societății prof. dr. doc. Ion Sandru. Biroul de conducere al Societății de științe geografice a hotărât ca principal obiectiv al societății și al filialelor acesteia să fie desfășurarea unor activități în vederea sărbătoririi centenarului societății, care va avea loc în anul 1975.

C. G.

Christiaan Barnard în mijlocul pionierilor

În ultima zi a vizitei sale în țara noastră, miercuri 19 aprilie a.c., prof. dr. Christiaan Barnard, șeful catedrei de cercetări și chirurgie cardiacă de la Universitatea Cape Town, cu soția, a fost oaspetele pionierilor din Capitală. Cu ocazia acestei emoționante întâlniri care a avut loc la Palatul pionierilor, oaspetelui i-au fost adresate cuvinte de bun venit de Virgiliu Radulian, președintele Consiliului Național al Organizației Pionierilor, și i-au fost înmănată Diploma de onoare a Consiliului Național al Organizației Pionierilor din România, precum și titlurile de „Pionier fruntas” și de „Cutezător”. A fost vizitată apoi expoziția „Cutezătorilor” din incinta palatului.

Correspondența

Gheorghe Alexandru, învățător, din Ișalnița. Consimțim că, „în procesul de educație a tinerei generații”, familia are un rol determinant deoarece aici, în casa părintească copilul își formează primele reprezentări și noțiuni despre lumea înconjurătoare”. Și că, în bună parte, „primele trăsături de caracter ale copilului trebuie să fie clădite și cimentate în familie”. Rezultatele anchetei întreprinse de dv. în rândul a 250 de tineri care au săvârșit fapte incompatibile cu legea sînt concludente asupra rolului exercitat de familie: „92% din subiecți au vagabondat din cauza neglijenței părinților care i-au lăsat în voia soartei, 6% din cauza dezbinării familiilor, 2% din cauza anurajului vicios”. Publicația noastră se adresează însă, în primul rînd, cadrelor didactice care sînt, cel puțin în egală măsură dacă nu cu mult mai mult, răspunzătoare de educația copiilor. Și făcînd apel la responsabilitatea părinților, o solicităm, de asemenea, pe a educatorilor de profesie, care, din devotament față de elevi și pentru buna lor dezvoltare, au dreptul și datoria să extindă sfera actului educativ și asupra părinților.

Marcu Alexandru, student, anul V, biologie Cluj. Împărtășim emoțiile pe care le-ați încercat în prima dv. oră de curs. Atenție însă! Dincolo de emoții, cariera de profesor vă va expune la mari încercări în ceea ce privește pregătirea psihopedagogică și de specialitate. În curînd „joaca” de-a profesorul va deveni o profesie adevărată, cu imense răspunderi.

Cornel Grozea, comuna Aghirescu, Cluj. V-a plăcut articolul „Între a spune și a preda” pe care l-am publicat în „Tribuna școlii” din 25 martie. Doriti să comunicați cu autorul lui. Adresați-vă Liceului din Babadag, județul Tulcea, al cărui director este chiar profesorul Gheorghe Dascălu, semnatarul articolului.

Un părinte, Ocna Mureș. După cum se relatează, elevii clasei a VI-a A au strîns ban cu ban și au cumpărat un buchet de garoafe pentru a-l oferi profesorului V. T. cu ocazia zilei de 8 martie. Menționăm că procurarea florilor a fost o problemă pentru elevi, întrucît în acest oraș nu există o florărie care să facă față cerințelor în asemenea situații. Un elev i-a oferit florile profesoarei care le-a aruncat pe jos și a strigat: „Ce, nu vă e rușine? numai atît merit eu? mă credeți o țărăncă de îmi veniți cu flori?” Clasa a VI-a B, auzind de povestea cu florile, n-a mai îndrăznit să-i ofere cărțile de literatură pregătite pentru această ocazie. Și profesoara a strigat din nou: „Aveți părinți profesori și ingineri și nu vă gândiți să-mi faceți și mie un cadou?” În sfîrșit, ne întrebăm ce cadou să-i faceți cu ocazia încheierii anului școlar, ca să nu se mai supere. Știm și noi? Ce-ar fi dacă ați decupa răspunsul de față și i-l-ați trimite într-un plic sigilat? Sau, mai bine, cu precizările de rigoare, pe adresa Inspectoratului școlar județean?

M. Dună, Școala generală nr. 2 din Alexandria. De acord cu dv. dacă ați constat cu ocazia inspecției pentru gradul I că cele două învățătoare Maria Protopopescu și Draga Ionescu au dovedit că sînt cele mai bune învățătoare și au fost apreciate cu nota 10. Dar, din explozia literă, întinsă pe două pagini dactilografiate, în care aduceți elogiul respectivelor, n-am distins decît două detalii concrete în sprijinul aprecierilor dv.: că „învățătoarea a spus o problemă în versuri” și că „la jumătatea orei de matematică, elevii s-au jucat ridicînd minuțele cu pumnii strîși”. Recunoașteți, e prea puțin ca să ne convingem. Doar dacă vreți să vă credem pe cuvînt.

Badea Viorel Nicolae, Școala generală Dumbrăvița, Bistrița-Năsăud. Laconismul scrisorii dv. nu ne dă putința să ne formăm o imagine exactă a ceea ce s-a petrecut la oră, nici a motivelor care au determinat o încălcare a unei dispoziții regulamentare (Ne lăsați să bănuim un caz personal). Teoretic, răspunsul la întrebarea pe care ne-o puneți e lesne de ghicit — și sîntem convinși că nu vom îndoi de el din chiar momentul formulării ei. Activitatea la clasă a dascălului nu poate fi tulburată de nimeni. Asistențele la ore, vizitele directorului, ale inspectorului etc. se înscriu în litera regulamentului școlar și încep o dată cu intrarea la clasă a profesorului. Ce amme a justificat intrarea în clasă a profesorului după 35' a unei (sau unor) persoane oficiale și ce situații s-au creat rămîne să se lămurească pe plan local de către organele competente.

UN CABINET DE LITERATURĂ ROMÂNĂ PENTRU LICEU

Obiectivul principal al procesului de învățământ este acum, în condițiile exploziei informaționale și ale revoluției tehnico-științifice, formarea unui absolvent apt pentru autoinstruire permanentă. Asta înseamnă că accentul se mută de pe cantitatea de cunoștințe acumulate, pe tehnica acumulării cunoștințelor; elevul trebuie să învețe să folosească în mod creator informația la zi dintr-un anumit domeniu de activitate și la o anumită dată.

Pentru a-și însuși tehnica cercetării științifice ca principală deprindere practică, elevul trebuie să practice munca de cercetare, refăcând drumul pe care s-a ajuns la un adevăr științific, iar în cazul literaturii emițând în mod creator idei personale despre opera literară, combătând sau admitând idei ale marilor critici sau istorici literari, comentând articole de critică sau istorie literară din presă, ori noi apariții editoriale. Presupunând că cei doi factori importanți ai procesului de învățământ, elevul și profesorul, sint apți pentru o asemenea activitate, se pune în continuare problema: care este cadrul material care poate asigura orelor de literatură conținutul formativ? În cele ce urmează am încercat să schițăm un asemenea cadru material, descriind utilajul didactic material necesar într-un cabinet de literatură și tehnologia învățării într-un asemenea cabinet. Cabinetul de literatură, așa cum îl vedem noi, este una din mai multe variante posibile. Avantajul pe care îl prezintă este că se poate realiza cu investiții minime și poate fi ușor adaptat și pentru alte discipline înrudite sau pentru studii interdisciplinare. Evident, acestui cabinet i se pot adapta o serie de utilaje pentru învățământul programat sau alte aparate electronice, dar nu trebuie să se uite că literatura este artă a cuvântului și că pentru elev lucrul cel mai important este contactul direct cu textul.

Utilajul cabinetului de literatură

Utilajul minim necesar unui cabinet de literatură este următorul: 1. o bibliotecă; 2. discotecă-fonotecă-filmotecă; 3. fișier; 4. stelaj pentru colecții de reviste și material iconografic; 5. hartă cu locul nașterii scriitorilor, marcat cu becuri; 6. panou sintetizator (atâtea panouri câți ani studiază în cabinetul respectiv); 7. ecran mat; 8. magnetofon; 9. picup; 10. diascop; 11. discuri; 12. benzi magnetice; 13. diafilme și diapozitive; 14. colecțiile principalelor reviste literare din țară; 15. fișe (carton de mărimea 1/4 coală (105/147 mm), eventual de trei culori diferite); 16. material iconografic și planșe; 17. cărți din programa

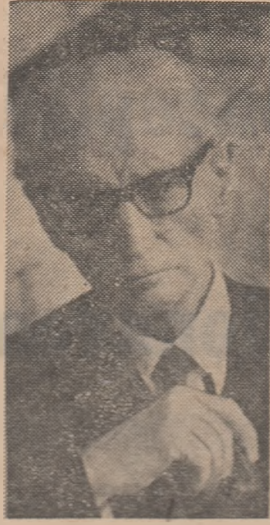
anilor care studiază în cabinetul respectiv.

Biblioteca (1) trebuie să nu fie prea mare, ea trebuie să adăpostească doar cărțile necesare pentru ore (17), luate de la biblioteca școlii. Elevii trebuie să aibă acces la această bibliotecă fără formalități, ea nu trebuie să se transforme într-o expoziție, trebuie să aibă un caracter cât mai practic. Discoteca-fonoteca-filmoteca (2) trebuie să asigure conservarea discurilor și a benzilor de magnetofon pe care sint impriimate voci ale unor scriitori sau actori citind opere din programa școlară, precum și a diafilmelor și diapozitivelor (11, 12, 13), unele realizate cu mijloace proprii prin microfilmarea unor exponate de la diferite muzee din țară sau a materialului iconografic existent la cabinet. Stelajul (4) e necesar pentru conservarea în bune condiții a colecțiilor de reviste literare (14) și a materialului iconografic (16). Fișierul trebuie să aibă casete cu interiorul de 150/150 mm, în care se depozitează fișele (15) în ordine alfabetică. Toate aceste utilaje pot fi procurate separat, sau pot fi confecționate în corp compact ori modular, în funcție de posibilitățile locale. Ecranul mat, diascopul, magnetofonul, picupul (7, 8, 9, 10) se procură din comerț. În sfârșit, panoul sintetizator (6) și harta cu locul nașterii scriitorilor marcat cu becuri (5) se confecționează astfel: Pe o hartă mare a R.S.R., lipită sau desenată pe placaj de 5 mm, se montează becuri care marchează localitățile unde s-au născut scriitorii prevăzuți în programă, iar pe marginea din stînga panoului sint trecuți scriitorii — alfabetic sau cronologic — cu anii în care au trăit și cu cite un intrerupător în dreptul fiecărui nume. La închiderea circuitului, se aprinde becul din localitatea în care s-a născut scriitorul respectiv. Eventual becul poate lumina numele localității. Panoul sintetizator este confecționat din placaj de 5 mm, sau orice alt material ușor în care se pot înfige pioane. Liniile indicate pe desen se trasează cu șipci rotunde de 5 mm sau pot fi incizate și vopsite. Cele trei casete (1, 2, 3) nu au capacitate, ele vor folosi pentru fișe. Este nevoie de atâtea panouri câți ani de studii învață în cabinetul respectiv. Dacă sint mai multe panouri, se pot acoperi cu cite o draperie prinsă de o consolă de 50—60 mm și așezată pe marginea superioară a panoului, pentru ca la oră să rămână descoperit doar panoul corespunzător clasei respective.

IOAN NEACȘU

(Continuare în pag. a 14-a)

FĂCLII NESTINSE

„Profesorului meu de desen îi datorez, cu adevărat, ceea ce sint“

Evocările sculptorului — academician

ION JALEA. Erou al Muncii Socialiste,

Artist al poporului

Fără să strălucesc, mă număram printre elevii docili ai gimnaziului „Mircea cel Bătrîn“ de la Constanța — cu mult mai târziu devenit liceu.

Eram un număr matricol și-mi vedeam de treabă într-o existență fără probleme speciale în catalog. Dar iată că la o lecție de desen, maestrul de specialitate, care nu lăsa nici un elev neverificat „cu ochiul și cu mina lui“, trecind prin spatele fiecăruia dintre noi, zăbovind, în timp ce desenam, pentru a ne urmări aient și să ne poată îndruma, totodată, în tainele nobilei materii care pe atunci mai figura la „dexterități“, ajuns și înapoia mea, nu s-a oprit ci din treacăt mi-a spus: „tu să treci după-masă pe la mine, la atelier“.

Cu urechile știindu-mă, din aceea clipă, m-am dus: acolo, ciocnind la ușă, i-am auzit glasul cu care mă îndemna să pătrund.

Cu sfîcșinea elevului și cu neștiința copilului de 13 ani, am pătruns într-o lume pe care n-am bănuț-o niciodată că ar putea exista înapoia unei uși, pe care n-as fi putut-o afla nici în vis: profesorul meu, „domnul Dimitrie Hârlescu“, picta de-a binelea, așezînd cu culori uleioase, pe o pinză fixată pe șevalet, formele astfel topite ale unei tinere fete despuiate, care se afla în fața sa, întinsă pe o sofa.

Fascinat de imaginea profesorului nostru descoperit atunci de mine în postura de pictor, confruntînd, fără să vreau, nudul de pe pinză cu vietatea despuiată de pe sofa, copilul care se mai lupta încă cu neliniștea tranziției spre pragul adolescenței, n-am dat nici o însemnătate faptului că mă aflam înaintea unei femei goale...

— Să te uiți ce fac eu, și cum fac eu, și să vezi cu atenție cum privesc eu și cum lucrez. Te-am adus aici, pentru că am deslusit în tine, că de vei munci cu rivnă, vei ajunge ceea ce se numește cu

adevărat un desenator. Tu știi desena și ai harul să așterni pe hirtie ceea ce vezi. Un om dăruit pentru artă, acela vede cu simțurile ceea ce alții nu prind decit în ochii dintre gene, ceea ce alții nu pricep decit atunci cînd rosturile, cînd treaba e pe deplin încheiată.

Tu să vii la mine, ori de cite ori îți-o da inima îndemn, deci, oricînd vei simți că inima — și nu picioarele — te poartă la atelierul meu.

Astfel mi-a vorbit acest dascăl, care a fost un mare pictor, — și un om chipeș, pe care, pătruns în lumea artelor, la Paris, l-am asemănat, retrospectiv, cu Eugène Delacroix (1798—1863) prin maniera de creație, prin linie, prin caracteristicile pastelării, prin ținută, prin veșminte, prin prestanță, care mi-a fost mie călăuză de temel.

Am ajuns azi, la vîrsta cînd privesc drumul lung pe care l-am parcurs în viața de artă, în societate. Am fost elevul nemuritorului Auguste Rodin și Antoine Emile Bourdelle, la Académie des Beaux Arts de la Paris, dar eu leg întreaga mea situație de ceea ce datorez dascălului meu de la Constanța, aceluia mare pictor și pedagog Dimitrie Hârlescu, om între oameni, artist înfrățit cu viața sa. Și-i port o amintire care mi-l păstrează viu, pe drumul luminat de făclia nestinsă, pentru modul cum m-a îndrumat și pentru că mi-a insuflat aceea încredere în propriile mele puteri, definindu-mi un destin în artă.

De la el am învățat că pot, și trebuie să pot — ceea ce era cheia reușitei mele în artă, în viață — a încheiaț interlocutorul nostru, cu convingere, fără să nu-și trădeze, în volutele glasului său, emotia unor duosii nediluate de multele decenii ce s-au scurs...

V. FIROIU

Portrete de dascăli

ION NANU

Renumț profesor de fizico-chimie. Multă vreme laboratorul liceului i-a purtat numele. Deși spre apusul carierei profesionale, a știut să-și păstreze nealterată frăgezimea spirituală. Era mereu cu zîmbetul pe buze. Înalt și cu părul în întregime alb. Mindru și drept ca un brad falnic din pădurile noastre montane. Aveam toți pentru el o admirație nemărginită. Ne-a fost profesor, îndrumător, părinte și prieten. Imaginea lui a rămas neștearsă, nealterată de scurgerea vremii. Îi aud parcă și acum glasul de o sonoritate desăvirșită. Îl văd venînd cu catalogul prins de un colț spre sălile de laborator de la etajul al treilea. Legarea de practică a învățămîntului era la el principiu de viață. Fizica și chimia nu pot fi concepute fără experiment, fără demonstrație. Teoria confirmă sau infirmă un adevăr din realitate. Experiența îl demon-

strează practic și convinge. Activitatea experimentală stîrnește nu numai curiozitatea, ci și pasiunea, creează imagini vizuale care întregesc convingerea. Mai mult, demonstrează utilitatea, scopul. Profesorul Nanu și-a iubit laboratorul, elevii și școala, fără părtinire. Era mereu cu noi și tot timpul al nostru. Sfaturile lui coincideau cu solicitările noastre. Era un flux continuu, scutit de mișcări turbionare interne. Era transmiterea permanentă de lavă incandescentă, menită să alimenteze căutări, emanată de erupțiile unui spirit vulcanic.

În ianuarie 1940, în timpul rebeliunii legionare, Capitala era în stare de război. Declanșată aproape instantaneu, disputa legionarilor cu armata s-a transformat în război civil. Atacuri armate, incendii, lupte de stradă. Panică generală în rin-

dul populației. Numai cîțiva elevi reușiserăm să ne strecurăm la școală. Prea puțin știam din cele ce se petreceau afară. Profesorul Nanu, ca un veritabil părinte, ne-a adunat într-o sală de clasă și ne-a vorbit cald, emoționant, ferm: „Copii, țara trece prin vremuri grele. Pericolul vă pîndește la fiecare colț de stradă. Mergeți acasă în liniște. Strecurați-vă cu grijă. Pe stradă se trag focuri de armă. Rămîneți acasă pînă se vor relua cursurile“.

Cartierul Grivița era pustiu. Se auzeau rar focuri de armă. Nu mai înțelegeam nimic. Ne-am furișat spre casă tiptil. Trăiam evenimente al căror sens aveam să-l descifrez ceva mai târziu. Am fost martor al unui dezastru național. Am asistat la lupta între tiranii. Confruntarea domniei întunericului cu forțele dezlănțuite ale fascismului autohton. Ajunul marelui dezastru al omenirii — al doilea război mondial. Cîte visuri prăbușite în neant, cîte dorințe sugrumate fără discernămint, cîte pasiuni îngropate în necunoscut. Omenirea s-a cutremurat din temelii. Dreptatea a fost înlocuită de forță. Popoarele au devenit simple jucării în fața istoriei. Oamenii au dispărut, înghițiți de evenimente. Drama omenirii se juca pe o scenă sferică numită încă glob pămîntesc,

interpretată de personaje anonime, de ordinul milioanei, care se numeau și oameni uneori. Imaginile vremii, indiferent de sistemul conservării, nu sint capabile să redea nici măcar parțial realitatea. Profesorul Nanu nu s-a lăsat nici atunci înfrînt.

Zîmbetul nu l-a părăsit încă, dar nu-și mai păstrează strălucirea anilor trecuți. Mai târziu, moartea prematură a fetiței pe care a iubit-o imens l-a copleșit. Îl vedeam adesea ieșind pe porțile cimitirului Sf. Vineri. Cu dispariția ei i-a dispărut și zîmbetul. Profesorul Nanu devenise alt om. Absent la tot ceea ce-l înconjura, cu privirea pierdută, mereu trist, mereu gînditor. Azi îl înțeleg mai mult decit atunci. Există în natură un echilibru, există multe legi nescrișe, există multe legi nedescifrate, există însă multă logică și o ordine a succesiunii naturale. Nerespectarea ei ucide uneori spiritele alese și profesorul Nanu făcea parte din această categorie. De atunci nu l-am mai văzut. I-am întîlnit în schimb băiatul care e tot profesor. Putem ști că seful unei catedre de chimie la Politehnica din Timișoara este fiul său, profesorul Ion Nanu.

MARIN RĂDOI

Schimbări de concepție care solicită imperios perfecționarea

Interviu cu conf. univ. dr.
VASILE BUNESCU,
prorector al Institutului central
de perfecționare a personalului
didactic

— Vă rog să caracterizați actualul sistem de perfecționare a cadrelor didactice din învățământul de cultură generală.

— Acest sistem se caracterizează prin două principii călăuzitoare. Primul: instituția care pregătește cadrele didactice să fie și cea care le perfecționează.

— Din câte știu, Institutul central „de perfecționare” nu pregătește cadre didactice.

— Astăzi toate filialele Institutului central de perfecționare — din Iași, Cluj, Timișoara etc. — sînt în același timp secții ale universităților. Perfecționarea învățătorilor se realizează la nivelul județelor sub îndrumarea I.C.P.P.D. și a filialelor sale, dar prin liceele pedagogice din județ.

— Și cel de al doilea principiu?

— Este ca perfecționarea să îmbine în mod fericit cele trei direcții: ideologică, de specialitate și psihopedagogică, nu numai prin prezentarea aspectelor teoretice, ci, mai ales, prin activități practice. Totodată, distingem în cadrul sistemului de perfecționare două perioade. Perioada de studiu individual și perioada de cursuri cu frecvență. Accentul cade pe studiu individual, cursurile cu frecvență oferind posibilitatea unor dezbateri care pot să-și atingă scopul numai dacă studiul individual a fost realizat în bune condiții.

— Sînt asigurate aceste bune condiții?

— Biblioteca centrală pedagogică a difuzat în școli material de informare bibliografică și oferă, la cerere, cărțile necesare pentru pregătirea individuală. Dar aceasta s-a dovedit a fi insuficient. Ar trebui ca atât lucrările de specialitate, cât și, mai ales, cele psihopedagogice să aibă un tiraj care să asigure măcar înzestrarea fiecărei biblioteci școlare, nu îndrăznesc să spun, a fiecărui învățător, și profesor. Dar tirajele sînt insuficiente.

— Ca și informarea bibliografică.

— Nici bibliografiile elaborate de bibliotecă nu ajung în toate școlile. Studiul individual presupune existența unor programe elaborate

de Institutul de perfecționare și a unor bibliografii. Pe această linie sînt încă deficiențe pe care trebuie să le scuz. Nu găsim spațiu tipografic. Este o problemă care pare minoră, dar e aproape insurmontabilă.

— Să discutăm conținutul perfecționării în actualul sistem.

— Amintesc, în primul rînd, latura ideologică, realizată prin temele în care sînt tratate problemele politico-ideologice în spiritul ultimelor documente de partid. Pe aceste teme au fost făcute expuneri la toate ciclurile și cursurile de perfecționare, insistîndu-se îndeosebi asupra înțelegerii fundamentelor politico-sociale și filozofice ale actului educațional, în ansamblul lui.

— Cum apreciați nivelul acestor expuneri?

— După sondajele făcute în rîndul celor care le-au auzit, ele au fost apreciate ca foarte binevenite. Despre două teme însă, profesorii au spus că au mai fost studiate și la învățământul politic, dar nu la nivelul la care le-a ținut personalul nostru de specialitate.

— Și informarea științifică?

— În actualul sistem, ea este realizată de către catedrele universităților pe lingă care funcționează mai sus-amintitele secții-filiale. Tematica a abordat, de preferință, cele mai noi probleme ale fiecărui domeniu științific. În general, se poate spune că această informare a satisfăcut exigențele. Sînt însă, și situații în care, în loc ca expunerile să aibă ținuta unor sinteze de înalt nivel, n-au reprezentat decît capitoile dintr-un curs obișnuit ținut la un an sau altul din facultate.

— Numai „noutatea problemelor științifice” a fost criteriul după care s-a elaborat tematica acestor cursuri?

— Nu. El a fost unul dintre ele. Un al doilea criteriu a fost acela de a dezbate teme care fac obiectul predării în învățământul de cultură generală, mai ales al temelor noi introduse în programele școlare, care n-au fost studiate în facultate. S-au abordat însă și teme care nu fac obiectul predării în liceu sau în

școala generală, dar aveau menirea să lărgescă orizontul științific al profesorilor.

— Cum se realizează informarea psihopedagogică?

— Psihopedagogică și metodologică, nu de „metodica predării”, termen care a devenit impropriu. Fiindcă „metodica predării” era o sumă de procedee-rețete de rezolvare a diferitelor situații didactice. Iar profesorul, în loc să facă efortul de a dobîndi o cultură pedagogică largă, urmarea să-și însușească aceste rețete. Metodologia îi dă un izvor mai larg, care îi permite să fie creator în rezolvarea diferitelor situații concrete.

— Este posibil ca fiecare profesor să devină un astfel de „creator”?

— Comportarea lui la cursuri mă îndreptățește să răspund afirmativ. Din păcate, învățământul superior nu l-a pregătit în acest sens. Deci, în pregătirea psihopedagogică și metodologică accentul cade pe formarea obiceiului creator. De aceea pe lingă expunerile-dezbateri, pe probleme teoretice, se organizează și așa-numitele „studii de caz” în care profesorul este pus în fața unei situații pe care trebuie s-o aprecieze și s-o soluționeze. Soluția pe care o propune trebuie să fie riguroasă argumentată științific, psihologic și pedagogic. Nu este o soluție-rețetă.

— Cum evoluează profesorii pe drumul de la vechile la noile metode?

— Este un prag peste care nu se trece ușor, pe de o parte, fiindcă pregătirea psihopedagogică generală este slabă, iar în prezentarea noilor aspecte nu se ține seama de acest fapt și, pe de altă parte, fiindcă la cursurile de perfecționare nu au avut loc demonstrații în cadrul unor lecții practice. De aceea sînt sceptic în ce privește eficiența cursurilor care au loc numai în vacanțe.

— Care este raportul de timp între studiul individual și cursuri?

— Conform legii, timp de cinci ani, trebuie să se facă studiu individual, după care, o lună de zile cursuri.

Dar, după părerea mea, părere absolut personală, pentru cadrele didactice acest raport nu este satisfăcător.

— Care ar trebui să fie?

— În condițiile spectaculoaselor schimbări de concepție despre organizarea și desfășurarea procesului de învățămînt, perfecționarea prin prezența continuă la dezbateri teoretice și activități practice nu ar putea dura mai puțin de minimum trei luni de zile.

— Asta ar însemna mari investiții de timp, de energie și de fonduri.

— În învățămînt au intervenit orientări mai productive, care nu pot fi asimilate dacă nu se cunoaște foarte bine fundamentul teoretic, dacă nu se fac demonstrații practice și care fac perioada actuală comparabilă — vă rog să fiți atent la felul cum veți formula această comparație — ne alt plan cu perioada cînd am fundamentat învățămîntul de tip nou, în '48-'49, cînd scoțeam cadrele didactice de la catedră, în masă, și le aduceam la cursurile I.C.D.

— Școlile au început să treacă la învățămîntul în cabinete și la utilizarea unei aparaturi didactice moderne. Sînt pregătiți profesorii pentru a lucra cu această aparatură?

— Această pregătire este încă necorespunzătoare.

— Ce înseamnă „necorespunzătoare”?

— Că, deocamdată nu este elaborată nici măcar o didactică a utilizării acestei aparaturi. Aceasta s-ar putea realiza concomitent cu pregătirea teoretică. Dar modernizarea nu constă atît în aparatură sau numai în aparatură, ci în concepția despre predare. Esențială este concepția. Principalul este să realizăm această răsturnare coperniciană de concepție. Dacă profesorul rămîne un simplu transmițător de informație, în 20 de ani el nu va mai exista ca funcție socială. Profesorul este, cum spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, formator de oameni, educator. Și asta înseamnă mult mai mult decît transmițător de informație.

— Cît timp este afectat, în cadrul cursurilor, pregătirea profesorilor pentru minuirea aparaturii didactice?

— Șase-șapte ore. Personal, nu sînt satisfăcut de nivelul la care se realizează și de măsura în care se realizează această pregătire.

— În concepțiile despre modernizarea predării se disting mai multe direcții. Care dintre ele se afirmă cu prioritate în perfecționare?

— Toate au în ele ceva valoros, pozitiv, net superior învățămîntului tradițional. Deci, toate vor pătrunde în învățămînt. De aceea în procesul perfecționării se dau explicații despre folosirea tuturor. Insistăm însă, asupra acelor care pot duce cu prioritate la realizarea unui învățămînt formativ.

OCTAVIAN BUZESCU

Să înlocuim „momentul” cu „etapa” de perfecționare

Actualul sistem de perfecționare, cu cele două laturi: acordarea gradelor didactice, pe de o parte, și participarea la cursuri de perfecționare de trei săptămîni cu scoaterea din producție, pe de altă parte, și-a atras o serie de critici, unele fiind exprimate chiar în paginile revistei. Se critică, mai ales, scoaterea din producție, directorii de școli fiind obligați să caute tot felul de soluții improvizate pentru acoperirea orelor profesorului absent.

Ne permitem să remarcăm faptul că nu acesta este defectul principal, ci e doar cel care „sare în ochi” mai ușor. La drept vorbind, o planificare judicioasă ar putea evita neajunsurile ivite.

În condițiile actuale, perfecționarea este doar un moment, în loc să fie o etapă. Oricît de judicios ar fi alese temele, oricîtă măiestrie și competență ar avea cadrele de predare, eficacitatea unui curs care angajează 6-8 ore zilnic, teoretic urmate de ore de studiu individual, este minimă.

Pentru remedierea deficiențelor propunem înlocuirea cursului de perfecționare cu anul de perfecționare, și anume:

Prezentarea cursanților la se-

diile I.C.P.P.D. și filiale în perioada 1-15 septembrie pentru cursuri de 6 zile în serii mari de 50-60 profesori (deci două serii, sau, eventual, mai multe în paralel). Astfel, ei ar asista la circa 6-8 ore pe zi (deci circa 45 de ore) cu precădere la cursuri de pedagogie, metodică, problemele construcției socialiste și mai puțin la ore de introducere în unele aspecte ale specialității. În această etapă, cursantul este pus în temă cu ceea ce se așteaptă de la el în anul școlar respectiv, i se dă bibliografia metodică și de specialitate, i se repartizează sarcinile metodice ș.a.

Etapa a doua ar consta în cursuri cu precădere de informare științifică, ținute în vacanța de iarnă în 2-3 serii mari, cu durata de 6 zile (circa 45 ore).

Etapa a treia ar consta în participarea în serii mici de 10-12 cursanți la activități pe o perioadă de 5-6 zile cu scoaterea din producție, în cursul trimestrului al treilea al anului școlar. S-ar asista astfel la 4-5 lecții demonstrative (eventual ținute chiar de cursanți), s-ar discuta lucrările sau rezultatele experimentelor efectuate. Cursantul ar beneficia de ultimele consultații (atît

de natură metodică, cît și de specialitate) și ar susține colocviul final. În cursul trimestrului al II-lea, lectorii I.C.P.P.D. ar putea să viziteze locul de muncă modul în care cursantul își efectuează sarcina metodică primită.

Menționăm în plus și alte aspecte corelate cu întregul proces de învățămînt:

Etapa întâi, o perioadă de semiactivitate ar deveni utilă dacă ar fi folosită pentru înarmarea profesorilor cu unele aspecte metodice înainte de începerea anului școlar.

Etapa a doua, planificată în vacanța de iarnă a studenților asigură, pe de o parte, problema cazării, iar, pe de altă parte, ușurează prezența la curs a cadrelor didactice din învățămîntul superior.

Propunem ca etapa a doua să se realizeze concomitent cu orele de pregătire pentru gradul II. Astfel am obține o economie de mijloace.

Etapa a treia o vedem în mod obligatoriu cu scoaterea din producție (5 zile). Considerăm că, prevăzută din timp (de la începutul anului școlar), absența de la catedră a unui profesor mai puțin de o săptămînă nu stînjenește procesul de învățămînt.

Nu putem concepe, însă, o perfecționare didactică fără asistarea la 4-5 lecții „pe viu”.

Singura obiecție care poate fi ridicată, aducerea cursantului de trei ori la sediul filialelor, cade la o analiză atentă. În total, cele trei etape însumează 17-18 zile față de durata actuală (21 zile). Totodată prezența seriilor mari în primele două etape scutește aducerea unor serii mijlocii (25-30) în cursul anului, ca în actualul sistem.

Am mai adăuga la cele spuse pînă acum: apariția în termenul a materialelor tipărite (broșuri, cărți), planificarea judicioasă a profesorilor (de exemplu cei înscrși la gradul II să fie automat înscrși la anul de perfecționare), existența unor aspecte stimulativе, începînd de la acordarea unor gradatii în cazul unor rezultate remarcabile etc. Propunerile făcute le considerăm susceptibile de îmbunătățiri, în realitate, chestiunea este: cum izbutim să înlocuim „momentul” de perfecționare, prin etapa de perfecționare.

HOREA BANEA

MIHAI BENIUC

SCRIERI (I)

Drumul poeziei

Pentru Mihai Beniuc înțelegerea poeziei implică, în prealabil, o inițiere. Poate, de aceea, primul volum din seria sa de **Scriseri**, apărut în Editura **Minerva** și intitulat **Drumul poeziei**, volum care precede viitoarea aliniere a versurilor, e o lungă explicație, adesea alcătuită ca o confesiune despre destinul artei, structura individului creator, raportul între mesajul liric și public. Întimplări ale biografiei poetului se conjugă cu mari evenimente ale istoriei, filiațiile motivelor de inspirație sînt urmărite în timp, peste straturi succesive de cultură și sensibilitate. Sînt invocați în sprijin Homer și Dante, Hölderlin și Eminescu, Baudelaire și Edgar Poe, comentați de un cunoscător, de un privilegiat al revelațiilor, care își poate îngădui, așadar, să discute poezia dinăuntru.

Nu prea încrezător în puterea criticii de a descifra specificul imagini, Mihai Beniuc pornește aventura de investigare, rămînînd premeditat poet, folosind unelele intuiției și ale metaforei. De altfel, el declară programatic că „matematica nu se explică prin muzică, nici pictura prin gramatică, ci fiecare prin propriul limbaj, deci și poezia se înțelege cel mai bine, dacă e lămurită prin propriul ei limbaj”. Ea poate deveni obiectul altor științe, ca estetica, lingvistica, istoria literară, psihanaliza, — ceea ce constituie un fenomen pozitiv, în progresul cunoașterii, dar sensul ei funciar reiese din intuirea directă a imagini. Privit oarecum condescendent, criticului i se semnalează limitele domeniului, rolul auxiliar „funcția lui fiind un derivat secundar al artei.”

Nu e loc aici pentru supărare sau contradicere, ne îndeplinim totuși, senini, mandatul, fiindcă, dincolo de inerentele săgeți, obișnuite la temperamentele artistice, Beniuc acordă o înaltă considerație efortului de generalizare teoretică și confruntării ideilor. Nu ne miră că reflecțiile lui, rod al unor mari experiențe poetice, al unor întinse lecturi, păstrează caracterul de cugetare imagistică. Fiecare gând e învăluit în pînza vie și atrăgătoare a detaliului plastic. Astfel, ce sînt versurile? „Versurile, ne spune Beniuc, sînt jurnalul de bord al unui argonaut în expediția după lină de aur”. Mai departe: „dacă între adevăr și mit se stabilește o relație dialectică, adevărul, instabil prin natura sa în continuă înaintare, lasă mitul în urmă ca pe o scoică deșartă, chiar dacă e frumoasă și colorată”.

Călăuziți de un ghid mereu frenetic, impulsiv, pasionat, pătrundem în labirintul faptului poetic, atrași, în

special, de probele inițierii. Poezii trăiesc un vis lucid, se destăinuie Beniuc, o luciditate care nu-i a geometriului sau a inginerului constructor, o luciditate hiperbolică prin care se sparg limitele realului sau raționalului. Deși poezia are un caracter emergent, iese din adîncuri, imprevizibil, ea se hrănește cu multe seve, trece prin nenumărate filtre. Născută din angajare în timp, în civilizație, lirica e un produs al istoriei, poartă, glorios, amprenta ei. Această interacțiune (legătura cu pămîntul, cu istoria concretă) nu poate fi omisă. Foarte interesante sînt analizele consacrate unui artist atît de metodic ca Edgar Poe la care se dezvăluie forța unei gândiri prin excelență intuitive, în viziuni și simboluri atît de specifice poetului și atît de neconforme cu discursul strict rațional. E aici o pudicitate specifică sublimării artistice, fiindcă sînt ascunse resorturile esențiale ale poemului, tragediile din existență, indicate doar prin semne discrete. Discreția în elaborare nu diminuează excepționala erupție emotivă, care transmite tocmai fiorul marilor drame. Adesea, recompunerea „biografiei” și genezei pe care o au poemele ilustre (vezi **Corbul**), întîmpină dificultăți, exercițiul — sintem preveniți — se cuvine întreprins precaut, cu aproximație (corespondențele prea directe, brutale sînt vulgarizatoare). Asta nu înseamnă dezarmarea comentariului, orice sursă dezvăluită competent e o poartă spre o sporită comunicare cu artistul. În definirea naturii actului liric, intervine și recunoscuta calificare de specialitate a psihologului Beniuc, care arată răbdător că memoria reține mult mai mult decît ne închipuim din situația aparent trecătoare și că limbajul poetic presupune totuși, o „conversație”, pe bază de elemente informaționale și de structuri psihice similare, între emițător și receptor. Straturile „dosite” ale amintirii, raportul între uitare și apariția din lumea fantomatică a memoriei a unor împrejurări, uneori travestite total altfel decît le știi, dovedește tăria obsesivă a unor motive, purtate în forme vagi ani de zile, pînă la deslășire și cristalizare. Pentru studiul limbajului poetic, se cer folosite cunoștințele multiple din domeniul literaturii, artei, filozofiei, științei istoriei, lingvisticii, biologiei, experimentele de laborator și, mai ales, calea muncii poetice, rezervor de ineputabile descoperiri. Act de inspirație, poezia e totodată o sinteză de viață și gândire, deci un fel distinct de luciditate.

Critica e invitată mereu să observe din interior, să urmărească amănuntele concrete ale sistemului metaforic, încrengătura de asocieri, de repetiții și nuanțări ale unor teme primare. Pînă la urmă, orice cercetare serioasă și fidelă scoate la iveală angajarea lăuntrică a poetului, implicat, fiecare în mod specific, în existență, în istorie. De pildă, tema arborei („Mărul de lingă drum”), chiar în poezia lui Beniuc. Care e originea motivului? Se pot consemna trimiterele biblice, apoi sensurile contemporane, împletirea cu momente biografice, numeroasele variațiuni anterioare pînă la cuprinderea într-o imagine globală a figurii poetului, cu idealul său etic, legat de pămîntea vatră comună, din rădăcini și pînă-n virf, cu poamele roșii. Atenție, ne avertizează Beniuc, atenție la raportul dintre realismul pronunțat al relatării și implicata alegorică.

Prezultind, pătrunzînd în compartimentele tehnicii poetice, Beniuc vede esteticul în pluralitatea determinărilor, integrat într-o conexiune a factorilor, înscris în spațiu și timp. Pentru cunoscuta poezie **La mine-n singe**, motivul declansator, ni se divulgă, au fost fotografiile cu ororile războiului, dar substanța o constituie întreaga ambianță social-istorică de atunci și mai ales convingerile politice ale autorului, ura împotriva fasciștilor. De aci strigătul-concluzie:

„Hei fraților, la mine-n singe
Istoria contemporană plînge”.
Rvine de multe ori precizarea că mesajul unui popor nu poate fi decît evolutiv. Din acest unghi de aplecare se emit remarcile pătrunzătoare asupra unor stări lirice descrise de Ion Barbu, Lucian Blaga, sau George Bacovia.

Răspicat, demonstrează Beniuc, că scriitorul nu are dreptul să fie aologetul neomeniei și al nedreptății sociale. Etica este un atribut major al artei, și într-o lume care leapădă vestejirea, poetul are o datorie civică, militantă. El formează conștiințe, îndeplinește voluntar atribuțiile de profet și agitator.

„Explorări personale în vastul continent al poeziei”, cum le numește singur, mărturisirile din acest prim volum confirmă crezul liric revoluționar și afinitățile estetice ale lui Mihai Beniuc. **Drumul poeziei** reprezintă o lectură foarte instructivă care înlesnește, într-un sens superior, contactul publicului larg cu valorile artei.

S. DAMIAN

O disciplină de graniță

Apariție unei noi discipline de graniță, aceea a psihopedagogiei lecturii și a muncii intelectuale se explică prin nevoia resimțită de diverse categorii de consumatori ai culturii scrise de a-și îmbunătăți tehnicile de lectură și de studiu individual.

Ea cercetează omul în raporturile sale cu diverși purtători de informații (carte, publicație periodică, microfisă, fișă bibliografică, microfilm, xerocopie etc.), propune orare raționale de folosire a timpului consacrat studiului, analizează factorii de frinare ai activității intelectuale și căile de remediere, investighează fenomenul lecturii în diverse medii sociale în vederea întocmirii unor programe de educare a beneficiarilor etc. Aceste elemente stabilesc relațiile psihopedagogiei lecturii și a muncii intelectuale cu bibliologia, știința despre carte, în cadrul căreia capitele distincte se ocupă cu modul în care bibliotecile organizează servirea și îndrumarea cititorilor, cu informatica documentară, disciplină relativ nouă, care propune sisteme automatizate de immagazinare și regăsire a informațiilor, cu sociologia culturii pentru cercetarea consecințelor pătrunderii cărții și a celorlalte mijloace de informare în diferite medii sociale.

Prin lectură omul încearcă să capteze și să descifreze un mesaj care, ca în orice sistem de comunicare, înseamnă detereminarea unui sens, a unei semnificații. Această receptare, care nu se reduce numai la perceperea exactă a unui text, declanșează multiple alte procese psihice. În primul rînd un proces de actualizare a vechilor cunoștințe, dar și de noi asocieri datorate ideilor cuprinse într-un text. În al doilea rînd, lectura determină judecăți și raționamente care consolidează sau duc la descoperirea de noi adevăruri. În al treilea rînd, descifrarea semnificației unui text înseamnă tot atîtea răspunsuri afective care se traduc prin sentimentul de mulțumire sau desfătare, ori prin acela de nemulțumire, de insatisfacție.

Cercetarea acestor activități psihice, coroborată cu cea a mijloacelor educative, face din psihopedagogia lecturii și a muncii intelectuale o disciplină formativă. Ea este o **ars diseendi**, adică o artă care ne învață cum să învățăm, cum să studiem. A citi, a studia nu este o simplă acțiune mecanică de parcursare a unor texte, ci presupune o anumită pregătire, o tehnică, un comportament adecvat.

Dar proiectînd modalități de folosire economică a mijloacelor intelectuale, de îmbunătățire permanentă a tehnicilor specifice cu ajutorul cărora să putem face față solicitărilor informaționale tot mai covârșitoare, psihopedagogia lecturii și a muncii intelectuale își propune să educe, în același timp, pe educați și pe educatori. Termenul de **metaeducație** folosit în ultimul timp indică tocmai totalitatea mijloacelor de formare a mentalității și aptitudinilor necesare optimizării relației om—informație la toate nivelurile și categoriile de beneficiari.

Și, într-adevăr, a ști să folosești diverse tipuri de surse (primare, secundare, terțiare), a-ți însuși limbaje de indexare a documentelor, a cunoaște modalitățile de regăsire a informațiilor, a deprinde metodele cele mai bune de organizare, în timp și spațiu, a studiului sînt numai unele din abilitățile pe care trebuie să le posede orice consumator sau producător de bunuri culturale, fie el elev, student, profesor, cercetător, și cărora disciplina de care am vorbit le oferă cîteva modele optime.

COSTACHE OLĂREANU

ORIENTAREA ȘCOLARĂ ȘI PROFESIONALĂ

POSSIBILITĂȚILE DE INTEGRARE ÎN PRODUCȚIE A ABSOLVENȚILOR CLASEI A X-a

După cum se știe, învățământul general obligatoriu de 10 ani, introdus în România, reprezintă unul din cele mai lungi intervale de cultură fundamentală care există astăzi în lume.

Această măsură a fost determinată de necesitatea încorporării în procesul de învățământ a valorilor culturale, științifice și tehnice contemporane în strânsă concordanță cu nevoile actuale și de perspectivă ale societății noastre socialiste multilateral dezvoltate, de nevoia unei legări mai strânse a școlii de viață. Școala trebuie să-și afirme tot mai mult valoarea sa în raport cu structura economică a țării și nevoile sociale la care răspunde. Nu este suficient ca elevii să-și însușească un anumit volum de cunoștințe, ci trebuie dezvoltată și capacitatea acestora de a se integra în mod eficient în viața socială, capacitatea de a folosi cunoștințele în problemele puse de viață, de practică. La absolvire, elevii trebuie să se aplece în stăpânirea unor abilități și a unor tehnici care să le permită să răspundă adecvat solicitărilor societății.

Punând în discuție posibilitățile de integrare în producție a absolvenților clasei a X-a, trebuie negreșit să avem în vedere dacă, pentru promovarea de anul acesta a școlii de 10 ani, au fost create condiții care să dea posibilitatea introducerii într-o meserie, obținerea, cel puțin, a unui început de pregătire profesională de către elevii clasei a X-a, care vor deveni absolvenți în curând.

Problema nu este numai unde se pot încadra absolvenții clasei a X-a, ci și cum? Ce aduc ei în plus față de absolvenții clasei a VIII-a? Sînt ei mai apți decît aceștia să îmbine cunoștințele teoretice cu cele practice și să se poată integra mai rapid și mai ușor în procesul de producție? Nu trebuie să uităm că prelungirea duratei învățământului general obligatoriu de la 8 la 10 ani presupune că școala generală a preluat asupra sa o parte din răspunderile privind formarea viitorilor muncitori ai țării. Durata învățământului profesional a fost redusă la un an, un an și două trimestre și doi ani, ceea ce e foarte puțin dacă cele două clase terminale ale școlii generale nu asigură nivelul de pregătire prevăzut în planurile de învățământ ale acestor clase. De aceea, este foarte important ca școlile, respectiv cadrele didactice, să înțeleagă că le revine o mare răspundere în ce privește nivelul de pregătire, a elevilor care vor absolvi clasa a X-a. Orice renunțare la exigență în promovarea elevilor este categoric în dauna calității învățământului profesional cu bază de 10 ani, a cărei durată, mai mică decît al celui cu baza de 8 ani, nu ar mai fi suficientă pentru asigurarea unui nivel de calificare corespunzător.

Absolvenții clasei a X-a au multiple posibilități de integrare în producție, fie direct, fie după absolvirea unei școli de pregătire profesională. Direct în producție, se pot încadra absolvenții clasei a X-a, băieți și fete, care nu doresc să se înscrie la concursul de admitere într-o școală profesională, ucenicie la locul de muncă sau un liceu de specialitate. Aceștia se vor putea pregăti în meseria dorită urmînd cursurile de calificare de gradul I și apoi de gradul II, organizate în întreprinderi. Această cale poate fi urmată și de

cei care nu reușesc la concursurile de admitere în diferite tipuri de școli.

Fără îndoială însă că majoritatea absolvenților clasei a X-a vor prefera să se pregătească pentru profesiunea dorită, urmînd o școală profesională, un liceu de specialitate sau prin ucenicie la locul de muncă. Pentru orientarea elevilor spre diferitele tipuri de școli, cadrele didactice și, în primul rînd, diriginții claselor a X-a vor folosi îndrumătoarele elaborate de Ministerul Educației și Învățământului pentru anul școlar 1972/1973, difuzate la toate școlile. În aceste îndrumătoare sînt cuprinse toate informațiile necesare cu privire la adresa școlilor, profilul acestora, condițiile de admitere, durata de pregătire etc.

În cadrul fiecărui județ și în municipiul București, pe baza unui plan de acțiune comun al Ministerului Muncii, Ministerului Educației și Învățământului și C.C. al U.T.C., s-au constituit, încă din anul 1970, colective permanente pentru orientarea profesională a absolvenților școlii generale și liceelor de cultură generală, alcătuite din reprezentanți ai inspectoratului școlar, direcției de muncă și comitetului județean U.T.C., conducători de unități școlare și de întreprinderi. Aceste colective vor sprijini desigur conducerile școlilor generale ca acestea să poată asigura o îndrumare a absolvenților cît mai apropiată de nevoile economiei, astfel încît să se realizeze o orientare echilibrată a candidaților spre toate tipurile de școli, din toate ramurile. În orice caz, școlile pot solicita colectivului la care m-am referit — adresîndu-se oricăruia din cele trei organe județene — orice relații privind posibilitățile existente în județ pentru angajarea în învățământul postgeneral sau în producție a absolvenților clasei a X-a.

Important este ca absolvenții clasei a X-a să pășească în viață cu înțelegerea clară a rolului și importanței muncii, a faptului că munca în socialism este o datorie de onoare și deci dragostea și respectul față de muncă, indiferent de natura ei, sînt esențiale pentru obținerea succesului în orice profesiune. Spun acest lucru pentru că mai sînt tineri absolvenți ai școlii generale, în căutare de meserii „mai ușoare”, evitînd pe acelea care le solicită în mod complex, și fizic și intelectual, capacitățile, deși sînt meserii de bază în ramuri care determină progresul economic și social al țării. Meserii ca cea de oțelar, furnalist, laminator, modelor-turnător, cazangiu, mecanizator de mină, sonzor foraj-extracție, zidar, dulgher, betonist etc. sînt meserii complexe care solicită permanent nu numai întreaga capacitate fizică și intelectuală, ci și un deosebit simț al responsabilității, al datoriei. Firește, tinerii în căutare de meserii ușoare, comode, nu le îmbrățișează. Poate că nu e în întregime vina lor, ci, poate în mare măsură vina părinților, a școlii și înainte de toate a lipsei de informație asupra meseriilor, asupra specificului muncii în diferitele sectoare de producție, care mai dăinuie încă, în absența unei orientări profesionale bine organizate și eficiente. Micromonografiile profesionale publicate de Ministerul Muncii în cele 10 broșuri apărute în colecția „Orientare profesională” reprezintă prea puțin atît ca număr de meserii cît și ca tiraj în raport cu cerințele. Radioul, televiziunea rezervă încă prea puțin

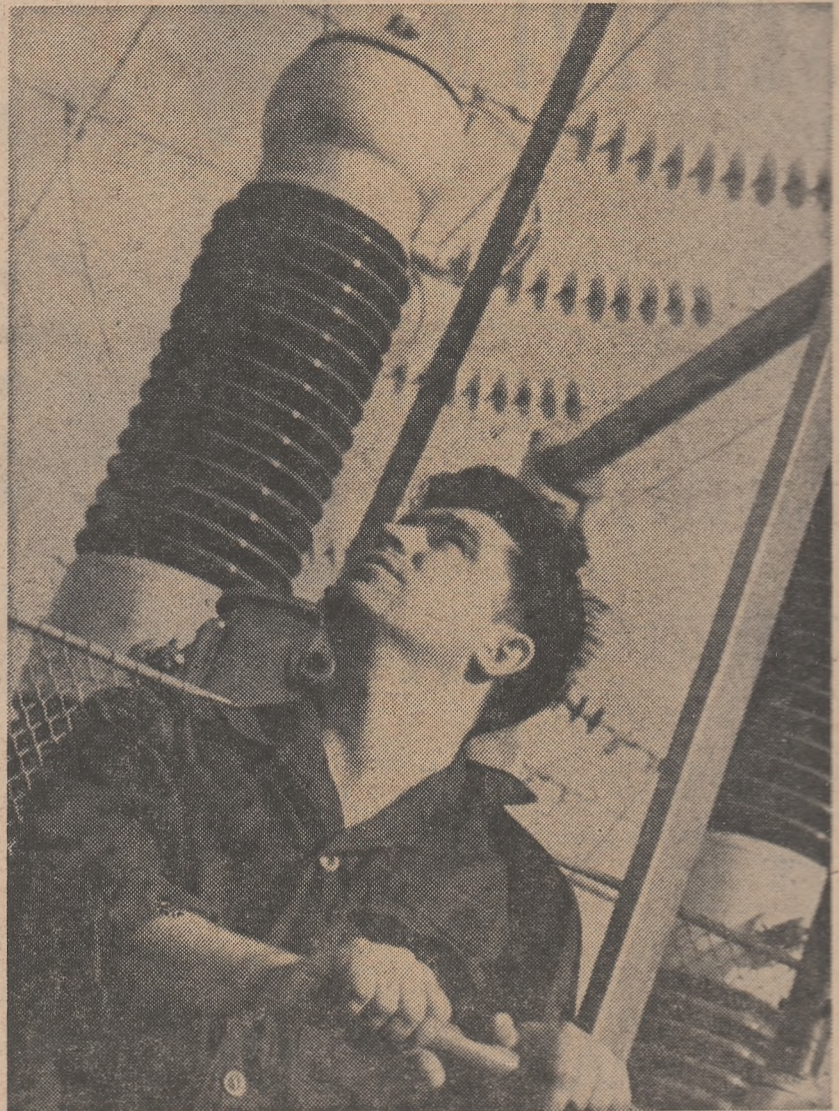

Foto: V. Bogdăneț

loc și adesea nu la ore potrivite, emisiunilor menite să orienteze tinerii spre un cîmp mai larg de cunoaștere a meseriilor și profesiunilor.

De aceea, îi revine școlii o sarcină, de loc ușoară, de a influența, pe cale educativă, elevii, în cazul de față ne referim la elevii clasei a X-a a școlii generale, să îmbrățișeze cu aceeași căldură meserii din toate ramurile

economiei, combătînd tendința acestora care caută meserii „mai ușoare”, fără să-și dea seama de satisfacțiile deosebite pe care le oferă orice meserie, dacă este temeinic însușită, și de faptul că, adesea, satisfacția în muncă este direct proporțională cu mărimea efortului depus pentru efectuarea ei.

DUMITRU VĂCARIU

Cursuri pentru perfecționarea maistrilor-instructori

● Pentru maistrii-instructori din județul Brașov, recenta vacanță de primăvară, mai precis perioada 10-15 aprilie, a fost deosebit de bogată în activități metodico-științifice. Din inițiativa Inspectoratului școlar județean, în colaborare cu Filiala Brașov a I.C.P.P.D., a fost organizat un curs de șase zile pentru perfecționarea acestui nou și activ detașament de educatori din școlile de cultură generală. Avîndu-se în vedere dublul caracter al profilului maestrului-instructor — acela de specialist și totodată pedagog — în programa cursului au fost incluse atît teme de metodică predării activităților tehnico-productive, teme de strictă specialitate cît și de interes mai general: „Noțiuni de organizarea producției în atelierul-școală”, „Contribuția maestrului-instructor la orientarea școlară și profesională a elevilor”, „Necesitățile de cadre din județul Brașov în perspectiva cincinalului” etc. (I. Al. Barbu).

● Pe aceeași linie a preocupării pentru perfecționarea celor care au menirea să conducă instruirea

practică a elevilor se înscrie și instructorul cu maistrii-instructori, organizat de Inspectoratul școlar al municipiului București în perioada din 6-14 aprilie a.c. Astfel, în cadrul instructajului, la care au participat aproape 500 de cadre didactice au fost prezentate referate („Aportul maestrului-instructor în educarea politico-ideologică și moral-cetățenească a elevilor, în cadrul activității tehnico-productive”, „Realizarea sarcinilor izvorîte din documentele de partid, privind pregătirea tehnico-productivă a tineretului școlar” etc.), s-au desfășurat schimburi de experiență într-un număr de 25 de ateliere, lecții practice în atelierele liceelor „M. Sadoveanu”, „D. Cantemir” și „P. Groza”. În scopul unei mai bune cunoașteri a specificului producției și a utilajelor, pentru reîmprospătarea cunoștințelor legate de practică, Inspectoratul școlar al municipiului București studiază posibilitățile încadrării maistrilor-instructori pentru o perioadă de timp în unitățile de producție care patronază școlile. (N. Dinu)

• problemă de conținut. Or, având concentrat într-un singur loc tot materialul de care dispun, îmi construiesc arhitectonica lecției pe baza acestui material, dar în modalități diferite. Având în cabinet noutățile și informațiile la zi, o lecție de azi, de exemplu, nu seamănă cu cea de ieri, iar cea de ieri cu cea de săptămîna trecută. Sub aspect spiritual, cabinetul presupune pentru profesor un continuu stimul și îndemn spre perfecționare, spre autodepășire, iar elevului îi impune interes și respect pentru obiectul predat. Sînt elemente de psihologie colectivă deosebit de prețioase care nu pot fi neglijate.

Septimiu Chelcea : Funcționalitatea cabinetului este legată de o metodologie adecvată. Este greșit să se creadă că totul se reduce la știință pe pereți, la afișaj. Posibilitățile pe care le oferă materialele expuse nu determină, prin ele însele, calitatea lecțiilor în care sînt folosite ci, prin calitatea metodelor care le animă și prin felul care este structurată lecția care le integrează. Ele pot deveni cel mai bun auxiliar, dar și cel mai mare impediment în predarea lecției. Materialele expuse în cabinet au rolul de a mobiliza politic. Cele folosite de la lecție la lecție, au valoare numai în raport cu expunerea realizată. Prin activitatea pe care o desfășoară, alta decît cea dintr-o clasă, dintr-un amfiteatru sau o sală de seminar, cabinetul reprezintă un factor de activizare politică și ideologică și, în același timp, un factor ajutător în procesul de învățămînt.

Alex. Tăran : Crearea unui cadru corespunzător ne-a obligat, firește, să ne perfecționăm meto-

dele și mijloacele de predare. Eu cred că nu se pune problema să renunțăm total la metodele folosite în mod obișnuit în procesul de învățămînt, ci să selectăm și să acordăm o pondere deosebită aceluia care răspund cel mai bine cadrului și condițiilor oferite de cabinet. Eu, de exemplu, am diminuat metodele verbale și descriptive și folosesc din ce în ce mai mult la lecție dialogul. Totul cred că depinde de pregătirea profesorului, de perfecționarea sa, Numai profesorul discernce ce tip de lecție să desfășoare.

RED. : Actul învățării este cu afit mai eficient cu cît stabilește o relație nemijlocită între elev și obiectul cunoașterii. Elevul nu mai poate fi tratat doar ca un obiect al acțiunii educative exercitate asupra lui, ci ca subiect activ în procesul de educare. Care este, în condițiile lecției în cabinet, raportul dintre profesor și elev și în ce măsură acest raport determină schimbarea metodologiei lecției ?

Elisabeta Neagu : Înțelegerea adecvată a procesului de educație ne obligă să vedem în elev un participant activ la modelarea propriei sale personalități. Este firesc deci, ca în activitatea noastră didactică să schimbăm raportul dintre predare și învățare, ponderea cea mai mare acordînd-o activității proprii a elevilor. Ținînd seama de toate acestea, cabinetul mă obligă să regîndesc lecția. Acum îmi pun problema care trebuie să fie rolul meu, unde, cît și cum trebuie să intervin. Elementul definitoriu al lecției în cabinet, al unei lecții moderne deci, cred că este atragerea elevului la o colaborare cu profesorul, realizarea unui dialog în care profesorul, cu tact și discreție, să dirijeze discuțiile, să le sistematizeze, într-un cuvînt să fie cu un pas înainte. Din acest

punct de vedere văd eu spargerea tiparelor clasice. Accentul deosebit trebuie să-l punem pe activitatea individuală a elevului, pe caracterul activ al lecției care stimulează desfășurarea proceselor gîndirii elevilor și activitatea creatoare a acestora, le suscită curiozitatea și interesul pentru cunoaștere, le stimulează pasiunea căutărilor științifice, le determină o motivație puternică pentru învățare.

Gloria Ceacalopol : Colaborarea cu elevul, cu clasa nu presupune numai antrenarea în predare, ci o participare la fel de vie, de colectivă la organizarea lecției din punct de vedere al materialului documentar. Tot ceea ce există în cabinetul școlii noastre este realizat numai cu sprijinul elevilor. Fiecare lecție îi angajează nu numai într-o pregătire teoretică, individuală, ci într-o activitate entuziastă, de căutare și selectare a materialelor adecvate — citate, fotografii, planșe etc. Lecția devine astfel o operă colectivă, efortul de însușire a cunoștințelor devine astfel mult ușurat, iar eficiența sa, maximă.

Nu ne propunem ca la sfîrșitul acestei discuții să desprindem o concluzie generalizatoare. Activitatea cabinetului de științe sociale, a cabinetelor, în general, este la început de drum, în fază de experiment, supusă pe zi ce trece perfecționării. Se trece acum printr-un proces continuu de îmbunătățire a metodelor de lucru în cabinete de generalizare și valorificare a experiențelor bune. Dorim prin această masă rotundă să supunem cele de mai sus unei dezbateri largi, în care să-și spună cuvîntul, prin intermediul revistei, profesorii de specialitate ai învățămîntului nostru.

CARTEA POLITICĂ

K. Marx : „BAZELE CRITICII ECONOMIEI POLITICE”

În curînd va apare volumul „Bazele criticii economiei politice” care cuprinde manuscrisele economice ale lui K. Marx din anii 1857—1859. Prin manuscrisele amintite — care constituie modele de interpretare a fenomenului social-economic prin prisma concepției materialist-dialectice asupra istoriei — sînt elucidate o serie de aspecte metodologi-

ce care au permis elaborarea economiei politice ca știință. Volumul aduce o serie de elemente noi în ceea ce privește viziunea asupra sistemului categorial al economiei politice, precum și asupra mecanismului funcțional și esența capitalismului ca sistem tranzitoriu în mersul societății umane. Pentru prima dată în aceste documente, Marx dezvoltă și explică științific mecanismul exploatarei capitaliste. De asemenea, în manuscri-

se sînt formulate aprecieri și previziuni privind esența și trăsăturile orînduirii comuniste, sînt aduse argumente care atestă superioritatea acestei orînduirii.

Vasile Nicolciou : „MIȘCAREA DE TINERET ÎN LUMEA CONTEMPORANĂ”

Volumul, semnat de Vasile Nicolciou, face parte din ciclul de lucrări care apar în cadrul Editurii didactice și pedagogice și completează unele din manualele apărute la începutul anului de învățămînt 1971/1972. Astfel „Mișcarea de tineret în lumea contemporană” completează

manualul de socialism științific cl. a XII-a și cuprinde următoarele capitole : Tineretul — importantă forță politică și socială pe plan internațional ; Mișcarea protestatară ; Cauze și obiective ; Diversitatea de concepții, unitate de acțiune ; Organizații internaționale de tineret și studenți ; Tineretul român, factor activ în lupta forțelor antimperiale, progresiste și democratice. În afara elevilor din ultimele clase ale liceului, lucrarea se adresează și aceluia care se pregătește pentru examenul de bacalaureat și de admitere în facultăți.

Științe sociale

TRIBUNA ȘCOLII nr. 45 din 22 aprilie 1972

1 MAI

Ziua solidarității internaționale a oamenilor muncii

Sărbătoarea muncii s-a născut în ultimele decenii ale veacului trecut, din luptele proletariatului internațional pentru obținerea zilei de muncă de 8 ore. În aceste împrejurări, luând în discuție necesitatea luptei organizate a clasei muncitoare internaționale împotriva ofensivei patronale, pentru reducerea zilei de muncă la 8 ore, Congresul I al Internaționalei a II-a ale cărui lucrări s-au desfășurat în iulie 1889 la Paris, sub directa îndrumare a lui Fr. Engels și la care cercurile socialiste din țara noastră au fost reprezentate prin 5 delegații, a chemat clasa muncitoare internațională să desfășoare în aceeași zi, simultan, în toate țările și în toate orașele, mari demonstrații de masă pentru legiferarea zilei de lucru de 8 ore, împotriva exploatarei capitaliste. Această zi a fost fixată pentru 1 Mai 1890 și, ulterior, pentru aceeași zi a fiecărui an.

Hotărâtă astfel ca zi de luptă internațională pentru 8 ore de muncă, Întii Mai avea să capete în curând un sens cu mult mai larg, constituind de-a lungul vremii un prilej de evidențiere a forței clasei muncitoare, de afirmare a voinței sale de luptă pentru drepturi economice și libertăți democratice, pentru doborârea regimului burghez și construirea societății socialiste.

Caracterul manifestațiilor muncitorești din țara noastră, prilejuate de ziua internațională a muncii, a stat întotdeauna în strinsă legătură cu momentul istoric respectiv, reflectând, prin amploarea organizării și desfășurării acțiunilor muncitorești din diferite centre ale țării, prin natura și evoluția lozincilor revendicate de mase cu acest prilej, însăși evoluția mișcării muncitorești din țara noastră, succesele și limitele sale în diferite perioade istorice concrete. Astfel, reflectând cu consecvență trăsăturile vechii mișcări socialiste, caracteristica principală a zilei de 1 Mai

constă în lupta pentru obținerea zilei de muncă de 8 ore și a votului universal, revendicări însemnate pentru acea perioadă istorică, apreciindu-se însă în mod greșit că ele se pot obține numai pe calea respectării legislației în vigoare.

Sfârșitul primului război mondial, urmările sale pe plan economic și social au coincis în România cu începutul unei perioade de avânt revoluționar fără precedent în istoria mișcării muncitorești. Eferescența, amploarea și combativitatea mișcărilor sociale cu caracter revendicativ, însoțite de impresionante manifestații politice ale maselor muncitorești, procesul delimitării ideologice și tendințele tot mai hotărâte spre o organizare politică adecvată prin crearea unui partid proletar revoluționar, marxist-leninist, toate aceste elemente definitorii pentru avântul revoluționar amintit — generat de ascuțirea contradicțiilor de clasă proprii societății românești din acea perioadă, la care se adaugă influența mișcării muncitorești internaționale, în primul rând a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie — și-au găsit reflectare în impresionanțele întruniri și demonstrații ale clasei muncitoare prilejuate de sărbătorirea zilei de 1 Mai.

Organizate și conduse de cunoscuți militanți ai mișcării muncitorești ca: Gh. Cristescu, Gh. Niculescu-Mizil, C. Popovici, Leonte Filipescu, Alex. Dobrogeanu-Gherea, T. Iordăchescu, G. M. Vasilescu, Pandelescu Becheanu, C. Mănescu, I. Olteanu și mulți alții, manifestațiile muncitorești prilejuate de eveniment, în anii 1920—1921, au avut și un pronunțat caracter politic. Pe lângă tradiționalele cerințe economice, pe steaguri și pancarte vom găsi revendicări noi: „Trăiască societatea comunistă!”, „Solidaritate cu proletariatul internațional!”, „Cerem eliberarea deținuților politici!”, „Trăiască Partidul Comu-

nist!”, „Trăiască Internaționala Comunistă!”, „Trăiască puterea proletară!”, „Viitorul este al comunismului!” ș.a.m.d.

Evenimentele legate de pregătirea și desfășurarea zilei de 1 Mai în acești ani și-au adus aportul lor însemnat la clarificarea ideologică în sinul mișcării muncitorești din România, fapt care a permis crearea, în mai 1921, a Partidului Comunist Român.

Rezultat firesc al unui îndelungat proces de dezvoltare social-economică și politică a poporului român, al procesului legic de afirmare și maturitate a contradicțiilor de clasă și a luptei revoluționare, crearea Partidului Comunist Român reprezintă în același timp, o victorie istorică a ideilor atotbiruitoare ale învățăturii marxist-leniniste. Continuând lupta de veacuri pentru eliberarea socială și națională, cele mai bune tradiții ale mișcării muncitorești și socialiste din România, Partidul Comunist s-a dovedit a fi, în noile condiții istorice, exponentul fidel al intereselor clasei muncitoare, ale întregului popor.

De la crearea P.C.R., manifestațiile de 1 Mai, organizate și conduse direct de Partidul Comunist și organizațiile revoluționare de masă de sub conducerea și influența sa, au căpătat un pronunțat caracter revoluționar, devenind tot mai combative și de mare amploare.

Campaniile politice de 1 Mai au constituit pentru Partidul Comunist prilejuri concrete de combatere și demascare a ideologiei și propagandei burgheze, de evidențiere și popularizare în mase a marilor succese obținute de popoarele Uniunii Sovietice în procesul edificării societății socialiste, în general de clasa muncitoare internațională, în lupta împotriva exploatarei capitaliste, pentru libertate și progres.

Pline de semnificații au fost, din acest punct de vedere, manifestațiile de 1 Mai din anii 1934—1937, când, alături de comuniști, de muncitorii social-democrați și neorganizați, au pășit în rânduri strânse, în coloanele de demonstrații, mii de intelectuali, studenți, meseriași, pensionari, invalizi, casnice sau liber profesioniști. Acest fapt reprezintă în fond adeziunea largă a tuturor categoriilor de oameni ai muncii la lupta antifascistă în care Partidul Comunist va fi recunoscut în măsură din ce în ce mai mare ca factorul politic cel mai combativ, port-draperul intereselor fundamentale ale întregului popor.

În perioada dictaturii regale, întrunirile și demonstrațiile de 1 Mai ale oamenilor muncii din România se disting de asemenea, ca momente însemnate în tabloul general al luptelor revoluționare organizate și conduse de P.C.R. În condițiile desfi-

ION STOICU

(Continuare în pag. a II-a)

(Urmare din pag. 1)

înării sindicatelor profesionale ale clasei muncitoare și creării breslelor, Partidul Comunist a reușit să organizeze, așa după cum remarcă ziarul „Scinteia” din iulie 1939, „un șir de acțiuni economice și politice ale clasei muncitoare bazate pe tactica de front unic, acțiuni care au culminat cu marea demonstrație antifascistă din Capitală și întrunirile din mai multe orașe cu ocazia zilei de 1 Mai 1939”.

Demonstrația din București de la 1 Mai 1939, se remarcă și bună dreptate, drept cea mai puternică acțiune antifascistă și antirăzboinică organizată de Partidul Comunist în perioada dictaturii regale. Încercând să denatureze caracterul și semnificația istorică a sărbătorii proletare, autoritățile au preconizat transformarea zilei de 1 Mai într-o așa-zisă „sărbătoare a muncii naționale”, care urma să se desfășoare într-un cadru pașnic și legal. Pentru a imprima evenimentelor un caracter cât mai oficial, autoritățile au convocat pentru ziua de 1 Mai 1939 primul Congres general al breslelor.

Este meritul Partidului Comunist că printr-o vastă muncă de organizare, desfășurată sub conducerea unor activiști ai P.C.R. și U.T.C. cu prestigiu în rândurile maselor, ca Nicolae Ceausescu, Ilie Pintilie, Constantin David, și alții, a reușit să transforme ziua de 1 Mai într-o puternică manifestație de protest împotriva politicii cercurilor guvernante de sugrumare a drepturilor și libertăților democratice, împotriva fascismului și pericolului de război, pentru apărarea independenței și integrității teritoriale a țării.

La București au avut loc adunări muncitorești. În cadrul discursurilor s-a subliniat necesitatea luptei unite a clasei muncitoare, a întregului popor împotriva exploatării capitaliste, a pericolului fascist tot mai amenințător, a consecințelor sale nefaste asupra poporului român.

Coloanele muncitorilor s-au întrunit apoi cu participanții la congresul breslelor. Din piepturile celor peste 20 000 de muncitori, care au demonstrat cu acest prilej pe străzile Capitalei, au răsunat cu putere lozincile de luptă ale Partidului Comunist „Jos fascismul!”, „Jos Garda de fier!”, „Jos regimul de dictatură regală”, „Pace — pâine — pământ — libertate!”, „Cerem abrogarea pactului economic germano-român!”, „Vrem România liberă și independentă!”, „Trăiască U.R.S.S.!” „Trăiască solidaritatea muncitorească internațională!”.

Se înscrie ca o trăsătură dominantă, pentru felul în care a fost

sărbătorită ziua internațională a celor ce muncesc în această perioadă istorică, de grea încercare pentru destinele omenirii, solidaritatea internațională cu o serie de popoare — Etiopia, Spania, Austria, Albania, Cehoslovacia, Polonia, Franța ș.a. — subjugate sau amenințate de politica agresivă a statelor fasciste. Luptând pentru salvagardarea independenței, suveranității naționale și integrității teritoriale a propriei țări, și cultivând totodată tradiționalele sentimente de respect și solidaritate față de popoarele care luptau pentru libertate, oamenii muncii din România și-au manifestat, de asemenea, în acești ani, atașamentul și adevăna lor frățască la lupta eroică a poporului chinez, organizată și condusă de Partidul Comunist Chinez împotriva imperialismului japonez și a clicii gomindaniste.

În anii întunecați ce au urmat, cind poporul român a fost împins într-un măcel nedorit, acțiunile revoluționare ale oamenilor muncii, prilejuite de ziua de 1 Mai, s-au identificat cu sarcina principală pusă de comuniști în fața întregului popor, pentru crearea unui larg front patriotic, doborârea dictaturii militare fasciste, scoaterea țării din război și întoarcerea armelor împotriva Germaniei fasciste.

Acțiunile muncitorești prilejuite de ziua de 1 Mai, în acești ani, caracterizate în special prin editarea și difuzarea unui bogat material propagandistic, al P.C.R., prin organizarea unor acțiuni de sabotaj în fabrici și întreprinderi și-au adus contribuția lor la subminarea mașinii de război fasciste, la apropierea dintre P.C.R. și P.S.D. și închegarea, pe această bază, în aprilie 1944, a Frontului Unic Muncitoresc, moment de mare însemnătate care a stimulat înfăptuirea și conducerea de către Partidul Comunist a insurecției armate din august 1944.

Apare semnificativ, din acest punct de vedere, **Manifestul Frontului Unic Muncitoresc. Către întreaga clasă muncitoare. Către poporul român**, lansat chiar

în ziua de 1 Mai 1944, în care vom găsi chemările patriotice adresate poporului român de către cele două partide muncitorești — P.C.R. și P.S.D. — de a nu-și precupeți eforturile în lupta pentru pace imediată, răsturnarea guvernului Antonescu, formarea unui guvern național din reprezentanții tuturor forțelor antifasciste, izgonirea armatelor hitleriste din țară, sabotarea și distrugerea mașinii de război naziste, sprijinirea Armatei Roșii, pentru o Românie liberă, democratică și independentă.

Victoria insurecției armate de la 23 August 1944 a deschis drum liber unor mărețe și innoitoare transformări în viața și istoria poporului român. Sărbătorită în mod liber, după înfăptuirea acestui eveniment, ziua de 1 Mai a devenit un prilej de evidențiere a transformărilor profunde care s-au produs în viața țării în anii noștri, a uriașelor realizări obținute de poporul român, în cele mai diverse domenii de activitate. Entuziasmul cu care milioane de oameni ai muncii iau parte azi la sărbătorirea zilei internaționale a celor ce muncesc, evidențiază, pe de altă parte, adevăratele maselor la politica Partidului Comunist, unitatea moral-politică a poporului român în jurul partidului său conducător, sentimentele sale internaționaliste, de solidaritate cu popoarele care luptă pentru pace, independență națională și progres social.

Oamenii muncii din patria noastră îmbrățișează cel de-al 82-lea 1 Mai în contextul marilor realizări ce se înscriu pe linia stabilită de către Congresul al X-lea al P.C.R. și constituie un minunat prilej de trecerea lor în revistă.

În anii socialismului, sărbătorirea zilei de 1 Mai este o strălucită demonstrație a unității de luptă a poporului muncitor, o mărturie vie a voinței sale de a fiuri societatea socialistă multilateral dezvoltată sub conducerea Partidului Comunist Român, pe cele mai înalte culmi ale progresului și civilizației.

Muzeul de Istorie a Partidului — frescă mozaicală cu scene din viața și lupta clasei muncitoare

(Urmare din pag. a VI a)

tot ce prezentăm elevilor în cabinet să aibă o mare forță plastică, să-i convingă, să le ofere o concludentă imagine vizuală care să-i facă să înțeleagă mai bine fenomenele politice sociale, istorice și filozofice despre care iau cunoștință. Noi, la Liceul nr. 33 am conceput cabinetul pornind de la câteva repere fundamentale cu caracter permanent, de la câteva principii de bază. Doar acestea rămân elemente fixe. În rest, în fiecare lecție operez cu alte noi materiale în funcție de necesități: grafice, hărți electrificate, date statistice comparative, documente, diagrame etc. Toate, adăugate la explicațiile mele, oferă elevilor o imagine vie asupra temei puse în discuție, le dau posibilitatea să cerceteze, să prelucraze, să utilizeze cu mai mare randament cunoștințele, informațiile primite. Selectarea și sistematizarea cunoștințelor permit înlăturarea descriptivismului, a datelor perimate, încorporarea în conținutul lecțiilor, a achizițiilor noi (informative și metodologice) accentuarea caracterului explicativ și operațional al cunoștințelor, precum și realizarea unei mai bune corelații intra și interdisciplinare.

Gloria Ceacalopol: Aș adăuga încă un element important din care derivă caracterul practic aplicativ al predării în cabinet: ea nu mai este abstractă, pur teoretică, ci vie, puternic ancorată în problemele concrete ale vieții, legată de fenomene, de fapte și date cu care elevii se întâlnesc în viața de toate zilele, dar pe care nu întotdeauna și le pot reprezenta și explica. Pentru elevii școlii generale care înțeleg mai greu aceste probleme, cabinetul este deosebit de prețios. Simt acest lucru cu fiecare oră, și-mi dau seama că, față de lecțiile pe care

le țineam la clasă cu câțiva ani în urmă, acestea de acum, realizate în cabinet, sînt net superioare, din toate punctele de vedere. Consider că rațiunea înființării cabinetelor este aceea de a lega cât mai strîns învățămîntul de viață, de a realiza o unitate organică a instrucției și educației, de a valorifica mai deplin resursele educative ale instrucției.

RED.: Departe de a fi o sală de clasă în care sînt expuse materiale, cabinetul reprezintă în concepția profesorilor, a dv., un laborator, un instrument de lucru mobil și eficient. Determină acest nou și modern instrument o nouă tipologie și structură a lecției. O schimbare în conținutul predării, în metodologia sa? Ce devine lecția în condițiile existentei cabinetului?

Ion Călin: Mai întîi, o chestiune formală. Nu mi se pare că termenul de cabinet ar fi cel mai potrivit. Are o anumită încărcătură istorică, conceptuală. I-aș zice mai degrabă centru pentru că, de fapt, el se integrează procesului de învățămînt și-i preia anumite laturi aducîndu-și contribuția la formarea gîndirii și conceptelor, la educația comunistă multilaterală a elevilor. Cu toate că nu avem încă imaginea unui cabinet ideal, se poate afirma totuși că o primă fază, aceea de organizare a fost, cu toate greutățile și căutările firești prin care s-a trecut, depășită. Sîntem acum la o fază superioară, de profunzime, cînd trebuie să privim organizarea cabinetelor, rolul lor, pe un plan mai larg, ca pe o problemă de conținut, de structură. Astfel este, de fapt, privită întreaga modernizare a învățămîntului. Vorbînd despre predarea în cabinet, cred că aici există toate condițiile pentru spargerea tiparelor tradiționale. Noi, în cadrul cabinetului de socialism de la Universitate, am renunțat la lecția

tradițională și am experimentat un nou tip de lecție. Am făcut din studenții mei profesori. Pregătirea mea a venit doar ca supliment. I-am antrenat să facă expuneri pe anumite probleme, le-am dat teme de cercetare, am organizat cicluri de dialogul pe diverse teme, i-am antrenat, de asemenea, în sesiunile de comunicări, în organizarea unor cercuri științifice. În felul acesta, lecția clasică a dispărut. Cabinetul a devenit un fel de laborator de cercetare, un centru de dezbateri vii, creatoare. Cred că în acest mod se poate lucra și cu elevii.

Louis Roman: Liceul nostru este unul dintre primele licee care, de câțiva ani, a trecut la sistemul unic de predare pe cabinet, laboratoare și ateliere. Am dobîndit în această privință o experiență prețioasă pe care am oferit-o spre cunoaștere și studiu multor profesori din Capitală. Rezultatele pe care le-am obținut prin adoptarea acestui sistem sînt edificatoare, randamentul predării, eficiența sa sînt mult sporite. De un an și jumătate lucrez numai în cabinet și sînt în măsură să afirm că acest sistem răspunde în cel mai înalt grad unei predări moderne, însușirii temeinice a cunoștințelor. În ceea ce privește structura lecției, metodologia sa, existența cabinetului nu cred că înseamnă renunțarea totală la lecția tradițională, ci integrarea celor două sisteme clasice și moderne. Lecția în cabinet este însă, deși folosește și elemente din lecția tradițională, cu totul nouă. Din acest punct de vedere, cabinetul permite profesorului realizarea variantei optime a lecției. Varianta care, firește, va fi mereu alta. Organizarea lecției este

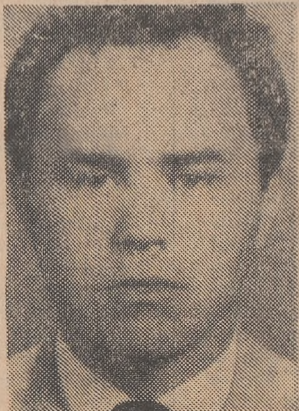
MONICA VERDEȘ

(Continuare în pag. a VIII-a)

MASA ROTUNDĂ

LOUIS ROMAN

SEPTIMIU CHELCEA

ELISABETA NEAGU

Răspunzând schimbărilor rapide și profunde ale învățămîntului nostru, caracterului activ, concepției noi de perfecționare a procesului didactic, de schimbare fundamentală a opticii asupra tuturor componentelor și factorilor săi, cabinetul — acest auxiliar modern al instrucției — se integrează organic în viața școlilor, dobîndind pe zi ce trece pondere tot mai mare în activitatea didactică. Predarea pe cabinete, modalitate de trecere de la sistemul didactic tradițional la cel modern, se structurează pe un complex de mijloace și forme de organizare care realizează dezvoltarea intelectuală, afectivă, estetică, morală și fizică a elevilor, le depistează și cultivă aptitudinile, le creează metode de gîndire conforme cu stadiul de dezvoltare al științei și tehnicii, îi învață să opereze cu limbajele științei, artei, să selecționeze și prelucreze în mod creator informațiile, să le folosească cu randament maxim. Cabinetul reprezintă cadrul organizatoric cel mai adecvat și mai propice pentru trecerea la sistemul modern de învățămînt, permițînd profesorului realizarea unei lecții elastice, atrăgătoare care să antreneze și activeze clasa, fiecare elev în parte.

Ne-am propus ca în cele ce urmează să ne oprim asupra cabinetului de științe sociale. Aceasta, deoarece el reprezintă un factor esențial în munca de instruire și educare a elevilor, în înarmarea lor cu o concepție în-

ținată despre viață și societate, cu o înaltă conștiință socialistă și un nivel politic și ideologic superior. În acest scop, revista noastră a invitat la o masă rotundă, cîțiva profesori de socialism științific; de filozofie și istorie din Capitală, rugîndu-i să împărtășească din experiența pe care au dobîndit-o în activitatea cabinetului și să-și exprime, în același timp, opiniile asupra acestui instrument modern de lucru.

La masa noastră rotundă au participat profesorii Elisabeta Neagu, de la Liceul nr. 24., Gloria Ciacalopol de la Școala generală nr. 5, Alexandru Țăran de la Liceul nr. 33, Loius Roman de la Liceul „Ion Neculce”, Ion Călin, lector la catedra de socialism a Facultății de filozofie și Septimiu Chelcea, asistent la catedra de sociologie a Facultății de filozofie.

Rezultatele pe care le-au dobîndit în organizarea cabinetelor și, mai ales, în realizarea unor lecții interesante, a unor acțiuni care să contribuie la pregătirea ideologică și politică a elevilor și studenților, ne-au determinat să solicităm profesorilor și cadrelor universitare amintite mai sus, opinii asupra problemei puse în discuție.

Considerînd că în aproape fiecare școală există un cabinet de științe sociale și că în general profesorii sînt edificați asupra ceea ce trebuie să cuprindă un cabinet, discuția noastră s-a oprit în special asupra activității pro-

priu-zise a cabinetului, abordînd o serie de aspecte de conținut privind metodologia organizării și desfășurării lecției în cabinet.

RED.: Una dintre tezele importante ale didacticii moderne vizează creșterea caracterului practic aplicativ al procesului de învățămînt, orientarea gîndirii elevilor spre acțiune, nu numai în dobîndirea cunoștințelor, ci și în aplicarea lor. În domeniul științelor sociale, realizarea caracterului aplicativ al cunoștințelor presupune raportarea lor la realitatea social-economică și politică în care trăim, operarea cu ele pentru a explica evenimentele și fenomenele epocii, pentru a dezvălui modul concret în care acționează acestea în diferite momente. Asigură cabinetul, așa cum l-ați conceput, acest caracter? Care este contribuția, rolul său în îmbunătățirea predării științelor sociale?

Alex. Țăran: Pentru a răspunde acestei probleme cred că trebuie să pornim neapărat de la criteriul de bază care a stat la organizarea cabinetului de științe sociale: maxima sa funcționalitate. Ce înseamnă de fapt acest lucru? Înseamnă că tot ceea ce există într-un cabinet, începînd cu planșele și terminînd cu cele mai moderne mijloace audio-vizuale, să concure, prin modul în care le folosim, la creșterea caracterului practic-aplicativ al lecției noastre. Înseamnă, în același timp, ca

(Continuare în pag. a VII-a)

PARTICIPANȚII LA

ALEXANDRU ȚĂRAN

GLORIA CEACALOPOL

ION CALIN

EDUCAȚIA TINERETULUI ÎN SPIRITUL PRIETENIEI

Practica prieteniei o începem în familie. Ieșirea din „eu“ spre „celălalt“ o facem aici spre mama și tata, spre frați și surori, spre bunicul și bunica, spre verișori și verișoare, spre prietenii familiei noastre și spre copiii lor, spre vecinii de apartament și copiii lor, spre copiii din bloc și de alături. Tata și mama, frații și surorile, eventual bunicii, sînt primele modele în prietenie. Stilul relațiilor infra și interfamiliale îl adoptăm fără rezerve, cu el parcurgem o cale lungă pînă a ne forma propriul nostru stil. Una din condițiile determinante ale prieteniei o constituie „caracterul“. Caracterul pentru care se exprimă cu predilecție opțiunile în prietenie, exigențele prietenilor unul față de celălalt, exprimă însușirile esențiale și de durată ale persoanei. Trăsăturile de caracter individualizează persoana din punctul de vedere al reacțiilor sale la diversele solicitări ale mediului, în relațiile sale cu semenii. Un om de caracter este unul care în manifestările sale dă dovadă de cinste, de respect și stimă față de semenii, un om pe al cărui cuvînt te poți bizui în orice împrejurare, un om ferm. Un asemenea caracter aduce în prietenie acele calități și nădejdi spre care aspiră fiecare dintre noi. Prietenia cu un asemenea om împlinește în tonalități majore valențele definitorii ale prieteniei la care s-a referit Cicero, autorul unei celebre lucrări „De amicitia“ (despre prietenie): „Prietenia sinceră și totală este un izvor nesecat de avantaje și plăceri (...) Cu ce am putea compara dușia de a avea un prieten cărui îi putem vorbi despre toate, fără nici un fel de constrîngere, ca și cum ne-am vorbi nouă înșine? (...) Prietenia găsește infinite resurse. A avea un prieten înseamnă a avea un al doilea eu. Cînd unul lipsește celălalt îi ține locul, dacă unul devine slab, celălalt îl ajută. Prietenia dăruiește fericirii o nouă strălucire. În nenorocire prietenia împarte greutățile ei și le face mai ușor suportabile. Prin consolarea pe care ne-o împărtășește prietenia ne dă încredere în viață...”

Școala ca instituție de educație poate și trebuie să-și asume responsabilitatea educației pentru prietenie. Acest aspect al educației tineretului a fost subliniat de către tovarășul Nicolae Ceaușescu în Expunerea la Consfățuirea de lucru a activului de partid din domeniul ideologiei și al activității politice și cultural-educative (9 iulie 1971): „De asemenea, trebuie să ne preocupăm de a educa tineretul nostru în spiritul prieteniei între toți tinerii, indiferent de naționalitate, în spiritul solidarității internaționale cu tineretul muncitoresc, revoluționar din toată lumea, atît din țările socialiste cît și din celelalte țări...”

În școală tinerii găsesc nenumărate modele, aici își consolidează și își completează criteriile de opțiuni în raport cu prietenii. Prietenii nu sînt în mod obligatoriu colegi de clasă, de an. Dar prin colegialitate se face în acest domeniu al vieții afective și al celui de interrelații o adevărată ucenicie, de pe urma căreia se acumulează cel puțin experiență. Natura acestei experiențe, calitatea ei ne interesează mai mult decît cantitatea ei. Nu „cîtă experiență“ ci „ce fel de experiență“ ai acumulat în școală e principalul. Mai ales că, în practica lucrurilor, prietenii din timpul școlarității, au un caracter confident, nu totdeauna sesizat. Se știe că „unul“ este prieten cu „celălalt“. Evenimentul e public. Ce transfer, însă, afectiv și caracterial, se scurge pe circuitul prieteniei respective e mai greu de determinat. Pentru că nici educatorii nu au încă suficiente mijloace să cantifice, ca în chimie, valențele elementelor care intră în reacție. Inter-

vin și alți factori disimulativi, din cauza psihologiei de grup, mai greu de cuprins. Elevii trăiesc în cadrul colectivului de clasă divizați în „microgrupuri“ formale sau informale, în cadrul cărora prietenia interferează cu colegialitatea.

Nu aparține cadrelor didactice nici rolul și nici posibilitatea să planifice prietenii din clasă și din școală. Ei le pot însă orienta în cadrul întregului proces formativ spre obiectivele majore ale lumii valorilor în care credem și pe care le construim și îmbogățim. Orientarea prietenilor dintre elevi poate deveni pentru un analist parametru în aprecierea eficienței muncii educative din școală, a stilului de relații la nivelul modelelor — cadre didactice — și a relațiilor dintre aceștia și elevi. Tinerilor trebuie să li se transfere — sau să fie ajutați să ajungă ei înșiși la posibilitatea de a le preciza — criteriile de selectare a valorilor (prietenia constituie ea însăși o valoare), forme de aderare la valori, precum și forme de respingere a nonvalorilor. Respingerea nonvalorii nu se identifică cu indiferența față de ea. Manifestarea respingerii se cere a fi ofensivă, fermă, deschisă.

În sprijinul educației pentru prietenie și colegialitate se impune revizuirea relațiilor dintre profesori și elevi, în procesul de învățămînt și în afara lui. Aceasta poate rezulta de pe urma reasezării învățămîntului pe structuri și tehnologii didactice moderne, în care inițiativa și creativitatea să se poată manifesta nestînjinite, în cadrul unor forme colective de muncă bazate pe cooperarea între elevi.

În procesul de învățămînt tradițional, relația profesor-elev se caracterizează prin verticalitate. De la înălțimea sa, dascălul beneficiază de rolul absolut de a transmite știința, în timp ce elevii trebuie să poată reține și reproduce cît mai mult. În acest sistem de relații, între catedră și bancă există bariere aproape de netrecut. Distanța dintre modelul educativ și cel educat nu poate fi astfel praelnică prieteniei dintre cei doi. În această ambianță se naște o rețea de relații horizontale între elevi, informale, de a căror existență, de cele mai multe ori, omul de la catedră nu are cunoștință. În această rețea subterană de relații, neîndrumate, pot apare influențe dintre cele mai nocive.

Organizația de tineret, la rîndul ei, promovează căi multiple de realizare a prieteniei între tineri. Organizația dispune de largi posibilități educative, de forme atractive de acțiune asupra tinerilor. Insuși faptul de a fi primit în organizație constituie o garanție asupra unor calități favorabile prietenilor. Să adăugăm acțiunea de educație moral-politică a tineretului pe care organizația o duce prin antrenarea membrilor ei la activități de largi rezonanțe patriotice și de deosebită utilitate socială. Șantierul tineretului sînt nu numai o școală a muncii, ele au valoarea unei școli a prieteniei între tineri. Contribuția în colective de muncă a tinerilor la dezvoltarea economiei naționale este totodată o posibilitate fericită de împrietenire a lor. Nu s-au stins prietenii începute la Bumbești-Ilivezeni, Agnita-Botorca sau Bică. Tinerii s-au maturizat, la timpurile unora au început să apară primele fire de argint, dar sentimentele oamenilor înfrății în muncă s-au îngemănat definitiv. Unii dintre ei s-au constituit în brigăzi permanente, colindă împreună șantierele țării, ducînd peste tot cu ei

ROMEO DĂSCĂLESCU

(Continuare în pag. a IV a)

aceiași entuziasm, aceeași dârzenie, aceeași dragoste de viață, de patrie, de partid.

În școală, acțiunile organizației de tineret vin să sprijine educația moral-civică a elevilor, inclusiv educația lor în spiritul prieteniei.

Să nu-i uităm nici pe cei mai mici, pe pionierii. Pionieria constituie un bun exercițiu al prieteniei. Dezvoltarea spiritului colectiv, acțiunea de călire a voinței, de afirmare a unor trăsături pozitive de caracter, dezvoltarea pasiunii pentru muncă și prin ea a capacității de contribuție la rezolvarea sarcinilor social-obșteti, sînt tot atîtea căi de acces la prietenii frumoase, durabile.

Prin grija partidului și a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, elevilor patriei noastre, li s-a mai deschis poarta unei școli de o forță educativă plurivalentă: uzina, ogoarele agriculturii noastre socialiste. Descoperind munca în producție și pe oamenii ei, tineretul se descoperă pe sine, descoperă modele pe măsura cărora să-și dimensioneze propria realizare, descoperă noi prietenii și o dată cu toate acestea, noi prieteni. Imprietenirea elevilor cu tinerii din producție e un model nou de prietenie, de tip socialist.

Societatea în întregul ei poartă responsabilitatea prietenii noastre. Prin instituțiile ei de culturalizare — case de cultură, săli de teatru și concerte ș. a. — prin condițiile pe care ni le oferă pentru a ne petrece agreabil timpul liber — stadioane, excursii, vacanțe — societatea ne prilejuiește contacte cu oameni, prima condiție de realizare a prieteniei. Responsabilitatea socială nu constă în cantitatea posibilităților de contacte pe care ni le mijlocește, ci în atmosfera, în nota de calitate pe care o asigură acestora. Există, desigur, o sumedenie de factori aleatori pe care strada, ca expresie a așezărilor umane, ni-l pune în fața noastră. La care dintre aceștia trebuie să ne oprim, pe care să-i respingem, care dintre ei ne apropie de prietenul dorit, care va exercita asupra noastră o influență negativă? Iată tot atîtea

probleme, în rezolvarea cărora, societatea intervine atât prin buna pregătire dată de familie, de școală, cât și prin alți factori. Societatea se manifestă prin curentul de opinii pe care-l determină în legătură cu acțiunile și gândurile fiecăruia dintre noi. Opiniile colectivității acționează de maniera unui regulator de presiune, care asigură normala funcționare a agregatului respectiv. Evacuarea la timp a surplusului de solicitări, reducerea lor la nivelul unui echilibru dinamic între forțele care se relevă, constituie pe planul intervenției opiniei publice orientarea sau reorientarea noastră, prevenirea de accidente posibile, de consecințe dăunătoare. Societatea noastră este interesată în fundamentarea ideologică a prietenii noastre, în etica lor, în formele ei de manifestare. Societatea este interesată în prietenii noastre pentru propria ei salubritate moral-politică, dar și pentru a ne feri de contagiuni, de îmbolnăviri. Societatea o compunem, însă, noi. A aștepta de la societate ceea ce noi nu ne oferim unul altuia înseamnă a ne plasa în abstracțiuni. Opinia noastră individuală se însumează, calitativ, în opinia colectivității. Modul în care noi reacționăm față de prietenii noastre și ale celor de lângă noi, constituie în cele din urmă numitorul comun al cenzurii sau sprijinului dat de societate. Toate acestea nu constituie un amestec din afară în treburile noastre. Prietenia este un act personal prin parametrii ei psihologici, ea devine însă un act public prin parametrii ei sociali, și ca orice act public, prietenia cointereesează un număr mai mare de inși decît cei care o practică. O prietenie care promovează valorile înscrise în codul moralei comuniste, elaborat și practicat de către societatea noastră, reprezintă o contribuție social-politică pozitivă, ea consolidează, reliefindu-le, trăsăturile specifice societății noastre, în timp ce o prietenie care contravine acestora reprezintă o piedică în mersul nostru înainte, ea acționează împotriva idealurilor noastre colective. Relevarea conștiinței sociale prin mijlocirea prieteniei este posibilă și necesară. Sincronizarea acțiunilor familiei, școlii și societății pe această direcție, asigură prieteniei consistență, frumusețe și perspectivă.

Consultație pentru profesorii care predau Filozofia

Filozofia marxist-leninistă și problematica omului contemporan.

Umanismul militant al concepției revoluționare a clasei muncitoare

Teoretic și practic clasa muncitoare este moștenitoarea de drept și de fapt a tuturor valorilor materiale și spirituale ale umanității pentru că este capabilă și hotărîtă să le preia pentru a le pune în totală funcționalitate socială. Pentru marxisti, omul și teoria despre om constituie esența tuturor preocupărilor constructive. Marx spunea că a fi revoluționar înseamnă a merge pînă la rădăcina lucrurilor și aceasta este însuși omul privit concret-istoric și nu ca o abstracție asocială și a-temporală.

Coordonatele complexe ale filozofiei și practicii revoluționare ale muncitorimii, transformă milenara

dezbateră umanistă într-o concepție unitară și eficientă care se verifică și dezvoltă prin procese istorice, cum este, de pildă, făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră. Umanismul socialist nu poate fi rupt și opus evoluției sale istorice, de la mitul lui Prometeu la confruntările contemporane. El reprezintă o soluție superioară în continuitatea pe care o realizează printr-o dublă depășire: explicarea și valorizarea omului.

Sensul biblic și mitologic al umanismului este unitar prin explicația exterioară. Distanța revine în valorizare prin revoltă, prin potențializarea scopurilor proprii unui

om conceput abstract și privilegiat. Abstract, pentru că era vorba de o esență umană imuabilă, și privilegiat, pentru că antichitatea nu a cunoscut cultul persoanei umane, iar distincția socială făcea din slavă o simplă unealtă vorbitoare. Astfel imaginea omului a evoluat spre contopirea idealului grec și roman cu cel creștin. Antichitatea a pus în centrul lumii omul pentru a-l diviniza. Evul mediu a transformat antropocentrismul în argument teologic, punînd în centrul lumii divinitatea. Capitalismul a re-pus omul în centrul lumii ca forță productivă, pentru a-l dezuma-

niza prin exploatare. Spiritul renașterii și iluminist nu putea scăpa de deformări, deși trecuse la o explicare din interior a omului, pentru că abstracțiunea și unilateralitatea explicării erau însoțite de indiferența față de cadrul social al valorizării. Conștientizarea acestuia în socialismul utopic rămâne parțială și inoperantă prin ignorarea forțelor sociale reale care poate realiza umanismul adevărat, clasa muncitoare.

Saltul spre libertate realizat de revoluția filozofică a marxismului decurge din fundamentarea materialist-istorică a umanismului, din dobândirea conștiinței de sine a clasei muncitoare. Astfel a fost precizată dimensiunea social-istorică a ființei umane ca „ansamblu al relațiilor sociale“, în care factorul esențial și, în ultimă instanță, determinant este condiția social-economică. Marxismul a dezvoltat o explicație care clarifică dialectic raportul dintre obiectiv și subiectiv, dând o imagine structural-integrală, sincronică și diacronică, prin conceptul de formațiune social-istorică. Abordarea concretă și științifică a omului a mutat explicația umanistă de la antropologism spre praxismul transformativ care asigură prin creație istorică conștientă însăși dinamica umanismului real.

Marxismul nu s-a constituit ca antropologie, ci ca sociologie științifică întemeiată și orientată ideologic spre cerințele obiective ale istoriei. Tocmai de aceea, Marx preciza în „Capitalul“ că metoda sa analitică nu pleacă de la om, ci de la perioada social-economică dată. Marxismul combate nu numai tratarea metafizică a raportului om-natură, ci și a raportului om-societate. În acest mod el descifrează nu numai semnificația creativității umane pe dublul și inseparabilul plan al individului și societății, dar și particularitățile ei determinate istoricește concret.

Condiția fundamentală a umanismului lui real este făurirea echității sociale prin înlăturarea relațiilor ce-l înjosesc pe om. „Dependența omnilaterală, această formă primitivă a colaborării istorice mondiale a indivizilor, este transformată, datorită revoluției comuniste, în controlul și în dominarea conștientă a acestor forțe, care, născute din acțiunea reciprocă a oamenilor, li se împuneau pînă acum cu forțe complete străine și în această calitate li domina“. (K. Marx-F. Engels. Opere vol. 3. pag. 38).

Conceptind socialismul ca „reintegrarea sau întoarcerea omului la sine însuși“ Marx definea noua societate ca „un sistem de schimb social general de substanțe, de relații universale, de trebuințe omnilaterale și de potențe universale“ în care se afirmă plener „individualitatea liberă, întemeiată pe dezvoltarea universală a

indivizilor și pe transformarea productivității lor colective, sociale într-un bun social al lor“ (K. Marx „Bazele criticii economiei politice“ Ed. politică, București 1972 pag. 93).

Neînțelegînd semnificațiile adînci ale umanismului militant ca mișcare reală a unei societăți eliberate de exploatare și capabilă să-și folosească toate energiile creative conform scopurilor stabilite științific în politica partidului comunist, teoriile apusene contemporane rămîn tributare unilateralității antropologice abstracte. Teoriile psihologice au adus contribuții importante la analitica umană, dar alunecă spre reducții biologice și mecaniciste. Personalismul promovează spiritualismul sprijinit de o metodologie sociologică, iar existențialismul lansează un protest social care sfîrșește în nihilism și pesimism individualist. Reflexul structuralist ajunge pînă la fatalism antiuman (M. Foucault) și culturalismul modern despice lumea într-o dramatică evoluție tehnocratică care primejduiește umanismul (C.P. Snow). Convingerea că marile mase populare pot fi ridicate prin cultură la un nivel superior de viață socială în măsură să determine participarea conștientă și utilă la viața publică a unui stat este opera exclusivă a socialismului. Contemporaneitatea, antrenată în cele mai profunde și dinamice transformări tehnico-științifice, social-economice și politico-ideologice, va începe să înțeleagă, prin exemplul înaintat al socialismului, că unica cale pentru depășirea atitudinilor restrictive față de realitățile omului este de a-l repune în centrul realității.

Umanismul socialist ca acțiune conștientă și omogenizată social prin forța politică a partidului ca exponent al poporului realizează democratismul plener care face din dreptul material la cultură nu numai o expresie a colectivității, ci și o realitate pleneră pentru fiecare individ. Marile prefaceri în viața social-politică, arată secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, „se reflectă, în ultimă instanță, în modul cel mai elocvent, în fizionomia moral-politică a omului — creatorul și beneficiarul tuturor valorilor produse de societatea noastră. În urlașul proces inovator care domină toate compartimentele societății românești se plămădește omul nou al epocii socialiste — omul liber, stăpîn pe soarta sa, pătruns de înalta lui menire socială, cu un moral și o conștiință ridicate, animate de devotament și spirit de răspundere față de patrie, față de popor“. (N. Ceaușescu — Cuvîntare la Congresul al IX-lea al U.T.C.)

În realitatea concretă a umanismului socialist înfăptuit prin eforturile constructive ale poporului condus de partid găsim sinteza societății

multilateral dezvoltate în care valorile se integrează în unitatea dialectică a progresului natural reformat. Transformarea posibilităților sociale în realități individuale este un amplu proces dialectic de continuă autodepășire responsabilă. Superioritatea umanismului socialist se afirmă deplin tocmai prin transformarea omului în subiect istoric conștient, apt să transforme societatea și pe sine însuși conform celor mai exigente cerințe istorice. În acest sens, tipul caracteristic al personalității create de socialism este organizatorul social, purtătorul scopurilor mobilizatoare, animator de cultură și creator de cultură. Traectoria formării și dezvoltării personalității este sinuoasă și contradictorie. În confruntarea permanentă cu mediul efervescent al construcției socialiste și prin acțiunea convergentă a tuturor factorilor educaționali, orientați și conduși de partid la toate nivelele se realizează multilateralitatea esenței umane.

Vastul program stabilit de P.C.R. pentru îmbunătățirea activității politico-ideologice, de educare marxist-leninistă a maselor și ridicare a nivelului general de cunoaștere este un adevărat program de formare a omului nou, de afirmare în toate domeniile de activitate a principiilor eticii și echității socialiste. Aceasta înseamnă a cultiva cu toată hotărîrea înalta responsabilitate a creației, intransigența revoluționară față de lipsuri și față de orice distorsiuni sociale, promovarea consecventă a cinstei și corectitudinii muncitorești, înțelegerea deplină a cerințelor istorice exprimate în politica internă și externă a patriei și dedicarea tuturor potențelor înfăptuirii ei.

În socialism, cultura pregătește, favorizează și implică acțiunea, iar politica este cel mai complet și înalt dintre actele de cultură. Acțiunea politică nu mai poate fi însă înțeleasă numai ca activitate de propagare a ideilor pentru care milităm, ci ea are sensul manifestării integrale a capacităților creative în activitatea profesională, obștească și personală în serviciul progresului general.

Dreptul la cultură devine dreptul fundamental și universal al tuturor oamenilor muncii de a-și valorifica și exercita capacitatea de creație în toate domeniile sociale. Acesta este sensul major al eforturilor de orientare și mobilizare a tuturor resurselor materiale și umane în direcția făuririi socialismului multilateral dezvoltat, operă de glorie a poporului român și a partidului său comunist, contribuție autentică la făurirea umanismului real ca unic sens al progresului contemporan.

Cu acad. ȘTEFAN MILCU

despre

„GLANDELE COPILĂRIEI”

ȘI

ACCIDENTELE DEZVOLTĂRII

Școala românească de endocrinologie, care se bucură de un bine-meritat prestigiu internațional, se face prezentă în cimpul larg al medicinei și prin amplele cercetări întreprinse în domeniul pediatrii. Servit de un activ puternic de specialiști, sectorul de pediatrie endocrinologică a reușit să îmbogățească tezașul concluziilor de specialitate în compartimente esențiale pentru dezvoltarea ființei umane: copilăria, pubertatea, adolescența.

Ne-am adresat academicianului Ștefan Milcu, reprezentant de seamă al școlii endocrinologice românești, din dorința de a reliefa, la cel mai înalt nivel de competență, substratul citorva dintre fenomenele specifice acestor vârste, în care cercetarea românească a condus la dezvoltări originale, care se cuvin cunoscute de către toți cei ce se ocupă de buna dezvoltare a tineretului școlar.

— Cum apreciați poziția actuală a endocrinologiei în amplul context al medicinei?

Ștefan Milcu: Endocrinologia are o contribuție deosebită la formarea unei gândiri medicale înaintate despre fenomenele fiziologice și fiziopatologice. Ea reprezintă punctul de vedere biochimic despre fenomenele ce se petrec în organism. Or, biologia modernă a arătat că fenomenele biochimice și biofizice sînt definitorii pentru structura și activitatea materiei vii și prezintă o importanță decisivă în înțelegerea stărilor normale și patologice.

Endocrinologia a contribuit la clarificarea unei întregi serii de aspecte insuficient cunoscute din domeniul medicinei și biologiei generale, în care sistemul endocrin este implicat nemijlocit. Fenomenele de reproducere, de creștere, de maturare sexuală, de îmbătrânire — pentru a mă referi doar la câteva — ar fi imposibil de conceput fără intervenția directă a sistemului endocrin. Se poate spune că nu există o normalitate a organismului uman fără participarea sistemului endocrin.

— Apreciați așadar că tulburările în dezvoltare au cauze endocrine?

Ștefan Milcu: Asemenea tulburări pot avea cauze numeroase, dar sistemul endocrin ocupă un loc deosebit în producerea lor, lucru reliefat cu prisosință de cercetările noastre.

— Ce aspecte noi ați reușit să puneți în evidență în legătură cu rolul factorilor endocriini în dezvoltare?

Ștefan Milcu: M-aș referi mai întâi la cele privind „glandele copilăriei”, cum au fost numite de către profesorul C. I. Parhon: timusul și epifiza.

Timusul — glandă extrem de vi-guroasă, de puternică la noul născut, cu ponderea cea mai mare în prima și a doua copilărie, scade în volum la pubertate, pentru a rămîne la adult cu un volum de 1/4, 1/10 din cel inițial. Aceasta i-a determinat pe biologi, endocrinologi și pediatri să-l pună în directă legătură cu dezvoltarea. Deși rolul timusului nu este pe deplin clarificat, cercetări recente au degajat câteva concluzii certe. Pe de o parte, apare foarte limpede intervenția timusului în imunitatea generală, el fiind o „fabrică” de limfocite (cu un rol mai important din acest punct de vedere decît ganglionii limfatici), care, la rîndul lor, produc anticorpi. S-a înțeles astfel de ce un timus mic la copil îl face vulnerabil la toate infecțiile. S-a înțeles și că un

timus hipertrofic favorizează hipersensibilitatea imunitară și poate avea un rol în procesele alergice. Nu întîmplător morțile subite prin șoc alergic se întîlnesc tocmai la copiii hipertimici.

Extirparea timusului la animalele provocat oprirea dezvoltării, prin creșterea insuficientă a scheletului și musculaturii. Copiii ce suferă de piticism (nanism) au și un timus redus în volum.

— Cum se produce intervenția timusului, ce substanțe intervin în acțiune?

Ștefan Milcu: Acest lucru încă nu este lămurit pe deplin. Prin cercetările noastre, am reușit să izolăm două tipuri de extracte timice și de substanțe cu acțiune hormonală. Extractul protidic de timus are un rol evident în creștere, în procesele de osificare, în metabolismul calciului și fosforului. Copiii tratați cu aceste extracte — timp prelungit bineînțeles — își corectează tulburările de creștere și hipotrofia staturală.

O altă categorie de cercetări au fost consacrate substanțelor steroide din timus. Aici, după mai bine de un deceniu, s-a obținut un rezultat spectacular: am reușit pentru prima dată să izolăm, împreună cu un colectiv condus de chimista Isabela Potop o substanță capabilă să împiedice creșterea tumorilor experimentale la animale. (Cercetările mai vechi au arătat că timusul posedă substanțe capabile să inhibe dezvoltarea unor anumite forme de cancer). Cum vedeți, din nou legătura cu procesele de creștere, de astă dată anormală.

Recent, substanța cu acțiune anti-tumorală a fost izolată în stare pură, constatîndu-se că este de tip steroid, cu o structură asemănătoare cu hormonii din cortico-suprarenală, din ovar și din testicul. Această substanță — primul hormon hiposolubil izolat din timus — a fost numită timosterină.

— În ce stadiu se află cercetările în legătură cu timosterina?

Ștefan Milcu: În anii care urmează vrem să-i fie precizată formula chimică. Pentru că în momentul de față nu s-a descoperit decît structura ei schematică. Trebuie să determinăm grupările funcționale și să încercăm sinteza ei.

Sînt convins că o serie de surprize ne va rezerva și cealaltă glandă „a copilăriei” — epifiza. Această glandă a fost multă vreme considerată un organ rudimentar; noi însă am apreciat de la început că este o glandă endocrină insuficient cunoscută.

— Care este realizarea cea mai interesantă la care v-a condus cercetarea „pe toate fețele” asupra epifizei?

Ștefan Milcu: Aș aminti doar ceea ce cred că interesează mai mult pe cititorii dv.: izolarea din epifiză a unei substanțe cu acțiune antixuală, antisteroidă.

— Ce importanță prezintă această reușită a dumneavoastră?

Ștefan Milcu: Administrată la om, ea reduce din intensitatea fenomenelor de sexualizare precoce, a hipererotismului pubertar, care creează pentru tînr și pentru educatorii lui probleme extraordinar de grele, din punct de vedere al adaptării sociale și familiale, al școlării etc. Personal folosesc acest extract în mod curent pentru combaterea tulburărilor de sexualitate precoce.

Dar, dacă în epifiză există asemenea substanțe înseamnă că ea are o acțiune mult mai complexă în dezvoltarea omului. E de presupus, de exemplu, că starea infantilă a

gonadelor, în perioada de la naștere pînă la vîrsta de 12—13 ani, cînd începe pubertatea, se datorește intervenției epifizei, care secretă hormoni inhibitori, blocînd funcționalitatea testiculului și ovarului. La pubertate, epifiza începe să regreseze, își schimbă structura și nu mai secretă acei hormoni în cantitatea capabilă să inhibe maturizarea sexuală, oarecum gonadele se liberează de această frînă și încep să devină sensibile la acțiunea exercitată de hormonii gonadotropi hipofizari. Cu alte cuvinte, pineala exercită o inhibiție și pe hipofiza gonadotropă.

Disponînd de aceste elemente este evident ce ajutor eficient poate da endocrinologia aplicată în tratarea cazurilor de sexualizare precoce sau de maturare tardivă. Cu condiția ca părinții, educatorii și medicii școlari să sesizeze la timp asemenea tulburări.

— Cîțiva medici școlari mi-au spus că astăzi sînt mai numeroase cazurile de creștere anarhică și că aceasta s-ar datora părinților care își „îndoapă” pur și simplu copiii cu vitamine și tot felul de „întăritoare”, bineînțeles fără avizul medicului.

Ștefan Milcu: În această afirmație este ceva adevărat. În epoca noastră par a fi mai frecvente cazurile de creștere dizarmonică. Dar se poate ca aceasta să țînă numai de faptul că medicii, părinții și educatorii în general, sînt mai atenți la evoluția copilului. Au putut astfel sesiza tulburările de dezvoltare care înainte treceau neobservate.

— Se vorbește foarte mult despre schimbările petrecute pe plan psihic și chiar în starea biologică a tinerilor de azi. Pe ce parametri ați constatat că au loc modificările de ordin biologic?

Ștefan Milcu: Ele se exprimă în două direcții: accelerarea dezvoltării somatice și maturizarea sexuală mai timpurie. Creșterea în înălțime depășește cu 5—6 cm. generațiile din urmă cu 2—3 decenii, iar pubertatea apare cu șase luni pînă la un an și jumătate mai devreme. S-a și spus că generația actuală este mai erotizată și mai sexualizată decît cele precedente.

— Aceste modificări pledează o dată în plus pentru tratarea cu mai multă sinceritate a transformărilor biologice la care îl supune pe copil, pe tînr, ambianța modernă. Ce considerați că ar fi obligatoriu să aibă în vedere profesorii, părinții, medicii școlari?

Ștefan Milcu: Să nu uităm că biologia tineretului contemporan este alta decît cea a generațiilor de acum două-trei decenii, din cauza creșterii nivelului de viață și, în general, a condițiilor sociale noi, caracteristice civilizației industriale: procesul de urbanizare, al migrației, al insuficienței supravegherii în mediul familial etc. Educatorii trebuie să privească viața tinerilor — cu manifestările ei oricît de surprizătoare și „iritante” — ca un complex de fenomene explicabile, care au un determinism ce trebuie cunoscut pentru a le putea înțelege și trata cu tactul și competența necesare.

STELA PREDESCU

● VEDERE ARTIFICIALĂ

O echipă de medici de la Institutul de psihiatrie din Londra studiază posibilitatea realizării unei proteze menite să redea orbilor capacitatea de a distinge obiectele.

Ideea creării unui astfel de instrument a pornit de la constatarea că șansele de a se interveni eficace asupra retinei, în scopul corectării deficiențelor de vedere, sînt foarte reduse și că este preferabil să se intervină direct asupra zonei vizuale din scoarța cerebrală. Acest lucru se face prin aplicarea unui slab curent electric în diferite puncte ale cor-

textului. Greutatea finisării acestei încercări constă în compunerea de imagini din punctele luminoase pe care, deo-

BREVIAR ȘTIINȚIFIC

camdată, le vede orbul supus experimentărilor.

● ANIMALELE POT TRANSMITE GRIPA

Observațiile științifice recente au arătat că anumite specii de păsări și de mamifere pot să fie purtătoare ale virusurilor gripei. Niște cercetători americani, care lucrează în colaborare cu O.M.S., au pus în evidență faptul că virusu-

rile gripale ale păsărilor și cele ale mamiferelor sînt înrudite și au obținut virusi hibridi stabili din cele două surse.

● RITMUL ACTIVITĂȚII CARDIACE ȘI OBOSALA INTELECTUALĂ

Oamenii de știință sovietici pun la punct o instalație de detectare timpurie a oboselii intelectuale, pricinuită de activitățile monotone și de lungă durată. Instalația se bazează pe urmărirea ritmului activității cardiace. Intrucît s-a constatat că apariția undelor lente precede scăderea capacității de lucru a omului, această constatare va da posibilitatea detectării din vreme și prognoștării oboselii intelectuale care, în complexul „om-mașină”, poate fi sursa unor erori cu urmări grave.

Stațiunea republicană a tinerilor naturaliști din Timișoara

Undeva, cam în marginea și în partea dinspre miază-zi a orașului florilor, pe malul canalului Bega, pe un teren de vreo 12 hectare, se află o grădină unică în țară. Un paradis terestru în care conviețuiesc plante din toate colțurile lumii, o fermă agricolă de mare complexitate și rafinament, un institut de cercetări științifice; oare care din aceste denumiri i s-ar potrivi cel mai bine? Stațiunea republicană a tinerilor naturaliști din Timișoara le merită cu îndreptățire pe toate.

Trebuie să vă prezint, ca pe o dovadă a minunilor pe care le pot face elevii conduși de niște profesori pasionați (sint convins că harul de a face astfel de minuni nu este monopolul exclusiv al profesorilor și elevilor timișoreni și că acestea s-ar putea repeta în bună parte și pe terenul loturilor școlare al multor școli din țară). Pentru început, să intrăm în ceea ce se cheamă aici „serre didactice”. Ar fi imposibil să vă enumăr cele 850 de specii încadrate în 117 familii de plante care conviețuiesc în aceste sere. Iată primul eșantion de plante ecuatoriale și subtropicale. Treceam pe lângă tulpini de liane, de măslini, de piper, de cafea, de vanilie și ananas. Observăm bateriile de cactee înșirate ca la parădă pe o suprafață de câțiva metri. O elevă de la clasa specială de biologie a Liceului nr. 10 din Timișoara (Matei Maria) studiază aici speciile de mamelarii. Ceva mai încolo, colega ei (Giurea Domnica) studiază epifidele. Într-o lădiță sint butași din frunză de begonie. Alte două eleve de la aceleași clase speciale (Cristina Schmidt și Florentina Micșă) experimentează efectele stimulatoarelor de creștere asupra butașilor de plante ornamentale. Efectele sint vizibile. Într-una din sere, un bazin în care fulgeră carași aurii (sint vreo 200) printre tulpine de papirus, de trestie de zahăr și zambile de apă. La capătul acestor sere palmariul — un turn de sticlă de 12 metri al cărui acoperiș se sprijină în coroanele palmierilor, ale eucalipturilor, curmalilor și bananilor legați între ei de liane într-o adevărată explozie de vegetație.

Pe coridorul care leagă între ele serele sint acvarii în care plutesc ginșarii și prolificii guppy, delicatele platii sau bătaiosul beta, supranumit și peștele luptător.

Pe același coridor sint și sălile de cursuri dotate cu microscopie și aparate de proiecție. Sălile găzduiesc, în vitrinele înșirate de-a lungul pereților, expoziția permanentă în care pot fi văzute zeci de soiuri de roșii, de grâu, de porumb, orz, ovăz, varză, cartofi, ardei, bostănoase, mere, pere, prune, fasole — încetez fiindcă mi-ar trebui un adevărat dicționar botanic pentru a le enumera pe toate — rezultate ale experiențelor făcute de elevi pe tot școlarul experimental. Afi, observând exponatele, că elevii realizează aici culturi comparative și obțin soiuri selecționate pe care le

ÎN COMPETIȚIE CU SPECIALIȘTII

vind unităților agricole din împrejurimile Timișoarei. Excepțională seria de roșii denumită cu legitimă mindrie cu inițialele stațiunii (S.R.T.N.), roșii cu o bogată cantitate de zahăr, rezistente la secetă și cu vegetație îndelungată (producția lor se prelungește pînă în luna octombrie). Sint impresionante scrisorile de mulțumire ale președinților cooperativelor agricole de producție din Aibina, Moșnița Nouă sau Ghiroda care își arată recunoștința pentru performanțele de producție obținute cu semințele oferite de stațiune. (Între altele, premiul I la o mare întrecere intercooperatistă pe plan regional.) Mai rețineți multitudinea de experiențe fenologice, de încrușișare și de selecție ale căror rezultate sint expuse aici. Un alt „S.R.T.N.” este porumbul cu masa vegetativă de 5-7 stiuțeli, a cărui medie, în lungime, atinge 17-20 cm. Observi, cu titlu de curiozitate și citeva glume experimentale: o plantă — nici cal nici măgar — cu roșii pe tulpină și cartofi la rădăcină, o alta pe care au crescut de-a valma fructe de roșii, de ardei și de vinete, ca să nu mai vorbesc de farsa făcută roșiei gigant, altă ghiduşie a elevilor, care, păcălită cu o substanță stimulantă, s-a dezvoltat cît un dovleac, sau de păstăile de fasole care au atins pînă la 120-130 de cm, în lungime. Și, mai remarcăți că, pentru expoziție, ca pentru întreaga stațiune, de altfel, sint căutate și aduse aici ultimele noutăți agro-biologice din țară și din lume.

În sfîrșit, să ieșim din zona serelor didactice și a sălilor de cursuri, pe terenurile stațiunii. Pe o alee străjuită de butași de viță de vie — cam vreo 20 de soiuri — vom trece pe lângă rozariul care cuprinde 60 de specii de trandafiri. Poate fi văzut aici și năzdrăvanul „Beby maskerade” (preclit „mascaradă” pentru năzbitia de a reuni flori de diferite culori pe aceeași tulpină), și bordo-ul profund al lui Präsident dr. Schröder, și roșul catifelat al lui Grimson glorv, și rezistentul Bacara a cărui floare nu se fanează nici în cinci zile, și fastuosul Kordes perfecta. Mai departe, trecem pe lângă serele olandeze în care producția de ardei și salată verde este astfel eşalonată încît cultura este permanentă (acum serele s-au răspîndit și s-au banalizat, dar în 1960 ele erau încă o noutate și mulți specialiști veneau aici „în documentare”), pe lângă sera în care se cultivă materialul săditor pentru parcuri (printre petuniile, garoafele și „plantele de covor” din Timișoara se află nenumărate reprezentante ale stațiunii), pe lângă o seră rezervată în întregime distinsei și ceremonioasei cale.

Urmează culturile de cereale, înșirate în zeci de parcele alăturate, fiecare avînd în dreptul ei tăblițe cu denumirea culturii. Între cărările drepte, în parcele de o elegantă geometrie, peste 42 de soiuri de grâu, 26 de soiuri de orzuri și orzoaice și

alte zeci de soiuri de porumb, de secară, de bumbac, al căror număr nu-l mai știu nici profesorii stațiunii. Vin la rînd plantele tehnice, plantele medicinale, parcelele legumicole, parcelele floricole și... o splendidă sală de cursuri în aer liber cu pereții din trandafiri urcători și viță de vie. Parcă mai merge să ascuți o lecție în aceste condiții. (De fapt pentru felul în care se desfășoară aici o lecție, „a asculta” nu este termenul cel mai propriu.)

Lista bogățiilor stațiunii este încă departe de a fi epuizată. Mai trebuie amintită colecția de plante ornamentale și de plante melifere (fiindcă stațiunea dispune și de o stupină, indispensabilă pentru activitatea botanică a stațiunii), după cum ar trebui vorbit pe larg — mult mai pe larg decît o putem face — despre livada ei. Livada cuprinde două sectoare cu cele mai răspîndite soiuri de meri, peri, piersici, cași, ciresi, vișini, pruni, gutui etc. Primul sector este reprezentat de livada cu coroane clasice (vasul și piramida), iar al doilea sector cuprinde livada intensivă cu coroane în formă de palmete (pomii palmetați nu ating o înălțime mai mare de 50-60 cm și cresc pe palhere) fus-tufă, gard fructifer, care au scopul să facă cunoscute noile metode și tehnici în pomicultură.

În șirul acestor bogății se mai e-numeră serele de legume timourii, (serele „de producție”) și de flori: muscate — 2.000 de ghivece — begunia, garoafe etc. și parcul dendrologic: peste 100 de specii de arbori din partea de sud-vest a țării și alte forme rare La marginea parcului, un bazin cu plante acvatice, pe oglinda căruia se deschid minunate flori de nufăr de culoare alb, roz, galben Peste lac, un elegant pod japonez Mai sint obligat să amintesc și de sectorul zcotehnic în care cresc iepuri de casă, căprioare, fazani și alte păsări.

Cum se desfășoară aici activitatea didactică? În mai multe cercuri (de legumicultură-floricultură, pomicultură-viticultură, agrofitehnicieni, zootehnicieni-zoologi) în care sint înscriși 1.800 de elevi din clasele V-VIII a 16 școli de cultură generală și a 7 licee și elevi din anii I-IV a 6 licee și din clasele speciale de biologie de la Liceul nr. 10.

Mai rămîne de precizat că stațiunea a trimis prin poștă pe adresa a 200 de școli din țară cite 50-60 de soiuri de semințe și obține din valorificarea produselor un venit anual de 180.000-200.000 lei. Și, de transmis călduroase felicitări colectivului didactic al stațiunii alcătuit — nu s-ar crede — din trei persoane: prof. Vasile Vasiliu, directorul stațiunii, prof. Francis Halasz și prof. Ioan Cipău, toți trei pasionați, mari pasionați și iubitori ai profesiei lor.

B. OCTAVIAN

● Nu cred că există scriitor sau cititor pasionat și inteligent care să nu datoreze ceva cite unui „dascăl” întimos. Manualele sint, firește, „obolurile” telepciunilor consacrate, dar nu e mai puțin adevărat că un bun profesor îl educă elevii și în spiritul social ce se creează. De o bună bucată de vreme revistele de cultură stau la îndemîna fiecăruia pentru a discuta programul Uniunii scriitorilor. De cite am citit eu, n-am văzut ca vreun profesor să-și fi luat „inima în dinți” și să își spună și ei cuvîntul. Care de ce?

● SALA DALLES: Salonul republican de desen și gravură. Expoziția prezintă lucrări de înaltă înaltă educație și, implicit, artistică: ansamblul „Construim o societate multilateral dezvoltată” (creat de un colectiv format din Vinčențiu Grigorescu, Gheorghe Pîrjol, Radu Dragomirescu, Violența Ștefan, Radu Stoica). Aniversarea U.I.C. de Perussi Anton. Cîntim memoria eroilor uteciști, de Gheorghe Pîrjol. Cincizeci de ani de la crearea U.I.C. de Vasile Olah ș.a. Prezențe deosebite: Val Munteanu și Petre Văduțescu.

● Direcția teatrelor din cadrul Consiliului Culturii și Educației Socialiste se străduiește să umple un „gol” ce e dată semnalat în legătură cu dramaturgia pentru tineret. Mulți autori au fost invitați să-și folosească talentele în această privință. Este un lucru ce ne interesează și pe noi și ne putem decît să salutăm măsurile pozitive ce vor fi luate.

● Căutătorii de comori. Horia Trușă ne înștiințează că vacanța pleșterilor din județul Arad a fost, pe cit de binevenită, pe atît de util organizată. Dintre manifestările de mare amploare semnalăm cele peste 17.000 de obiecte de muzeu adunate și repartizate apoi în diferite secții (etnografie, istorie, numismatică, zoologie etc.).

● Două întrebări pentru studioul cinematografic de la Buftea: ați văzut filmul Pudrirea vorbitoare? Și dacă l-ați văzut, v-ați gîndit că și eșutul nostru ar merita o peliculă lucrată cu seriozitatea cuvenită?

● Într-una din duminicile trecute, filiala A.C.R. București a organizat un concurs automobilistic mai puțin obișnuit. Fără a avea pretenția să „concurereze” celebra cursă Amsterdam-Paris, destinată mărcilor vechi, muzeul 22 August din Capitală a pus totuși la dispoziție „unelte” de la sfîrșitul secolului trecut, folosite cu succes. Două premii au revenit unui septuagenar și unui tînar elev. Iată că din lasi profesorul Dumitru Pruneanu ne scrie despre o competiție de carturi pentru pionieri: Cupa Moldovei. Au participat concurenți din județele Vrancea, Suceava, Galați, Vaslui, Bacău, Neamț. Trofeul a revenit Casei pionierilor din Iași (instructor Dumitru Prisecaru).

VIOREL ȘIRBU

Eveniment concertistic

Corul MADRIGAL al Conservatorului „C. Porumbescu” și orchestra de cameră București au alcătuit recent, sub auspiciul Radio, o demonstrație concertistică cu rezonanțe publice excepționale. Dirijorul Marin Constantia, un muzician de elită, a alcătuit programul coral avînd în vedere cele două valențe reprezentative ale formației și anume vibrația-frescă cu diapazon preclasic, pe de o parte, și înaltul profesionalism cu rezonanță contemporană, pe de altă parte. Motetul stenic Soave fia il morir de Palestrina, două madrigale în structuri libere, ample de Marenzio și Guido des Wert (ambele în primă audiere), un cîntec eolian de Benet și Margarita dai corai de Orazio Vecchi, au alcătuit o nouă demonstrație impresionantă, pusă în stîmba primei intenții a dirijorului. În al doilea rînd, creația românească înedită a traversat citeva secole de la Cîntec moroșănesc, schiță pentacordică bizantină, pînă la Remember de Dan Băciu, un reușit manifest muzical al Surisului Hiroșimei de Eugen Jeleleanu și Obirșii de Mihai Moldovan, pentacord de bază folclorică românească evocată pe tot atîtea rădăcini-tipuri (Tropoița, Jelanie, Fluiere și buciune, Cîntec lung și Joc întezit).

În prima parte a programului evenimentul nostru violonist Ion Voicu a jucat un triptic de Benedetto Marcello, Simfonia 85 în Si bemol de Haydn, suita Iarna din Anotimpurile de Vivaldi, Divertismentul în Re (K. V. 130) de Mozart cu Melodie infinită de Theodor Grigoriu (prima audiere). Muzicalitatea, tehnica desăvîrșită a violonisticii sale au condus ansamblul cameral București pe un drum concertistic virtuoz, atingînd planuri meditative-teatrale în muzica lui Mozart în special. Am găsit în noua lucrare a lui Theodor Grigoriu spiritul elegiac rafinat caracteristic ultimelor sale opus-uri (Elegia poetică în special), apropiat cu desăvîrșire de melosul wagnerian, închis, de data aceasta într-o arie formală circulară, tensionată dramatic cu argumente mai mult sau mai puțin wagneriene.

ANTON DOGARU

PRO-MEMORIA

Există o modalitate de a marca, pentru marele public, viața spiritua-lă și istoria unui popor ajunsă la u-nele nații la rang de artă. Muze-e, case memoriale, străzi și locuri, pie-tre și arbori devin memorii vii a ceea ce a fost pentru pilda celor ce vor veni. Francezii sînt cei care ating punctele maxime ale eficacității a-cestei preocupări, într-o manieră a-lor, devenită clasică și tocmai de a- ceea aptă pentru proliferare. În zi-dul unei case oarecare, o nișă, o floare proaspătă, schimbată zilnic și câteva cuvinte săpate în piatră: „Aici a murit soldatul X apărînd gloria neamului”. În zidul protector al ruinelor a ceea ce a fost palatul Tuileries, alte zeci de nume săpate în piatră, sub care, un necunoscut a-duce buchete de flori, întretinînd ast-fel impresia că cei care au fost au plecat de curînd dintre oameni. Cine nu știe că unele cafenele își fac re-clamă anunțînd pe bonul de plată că, acolo, la masa din spatele ușii, obișnuia să-și ia cafeaua pictorul, poetul, scriitorul cutare.

La Roma, italienii nu protejează într-un fel anume ruinele antice. Sînt prea multe, e adevărat, dar s-a constatat că tehnica nu poate concu-ra acțiunea binefăcătoare a soare-lui. Ghidurile însă te conduc cu si-guranță pe străzile înguste și întor-tocheate, ajutîndu-te să înțelegi o mare lecție de istorie.

Desigur că timpul nu a conservat perfect aceste mărturii. Desigur că amintirea eroului necunoscut, fără memoria oamenilor, nu ar dăinui în zidurile unei case sau pe niște les-pezi. Nici casele în care au locuit iluștrii oameni, ele însele, nu ar pu-tea păstra amintirea lor sfîdînd tim-pul. Noi sîntem cei chemați să pu-nem semnul. Semnul respectului și al admirației, semnul prezentei și al recunoștinței pe care le datorăm.

Există în București și în atîtea alte localități din taro noastră locuri le-gate de destinul poporului român și al marilor lui oameni. Prin grija u-nor foruri și de multe ori a unor entuziaști, acestea sînt marcate și consemnate în cărți și ghiduri sau altcumva. Dar sînt atîtea de făcut încă!

Aștept ziua cînd cenaclul unei

școli din București va lua hotărîrea de a așeza zilnic la mormîntul lui Eminescu un buchet de flori proas-pe, așa cum am văzut că se face la mormîntul lui Lucian Blaga: în-tr-o căniță de lut, cu apă proaspătă, cineva pune din cînd în cînd cîteva flori încă vii.

Aștept ziua cînd un detașament de pionieri al unei școli din Șoseaua Giurgiului va lua hotărîrea să trimi-tă zilnic cite un copil cu cravată roșie, pentru a așeza pe mormîntul lui Labiș o floare culeasă de pe cîmpurile din apropiere sau din gră-dinița din fața casei cutiva. Și poate la fel la mormîntul lui...

Vai, cite datorii avem!

Cîte case în care au locuit și au cunoscut febra chinurilor proces al creației sînt acoperite, încă, de ru-gina uitării! Nici un ghid al Bucu-reștiului nu este satisfăcător, fie și pentru că nu consemnează informa-ții de această natură.

O altă chestiune privește crasi- monimatul unor muzee din Bucu-rești, altele decît cel național. Ce trebuie să facem pentru ca, sosii în Capitală, un turist să poată spune: doresc să vizitez muzeul Storc. Vreau să văd neapărat „Moș Flo-rea”.

Nu este vorba de a alcătui o listă a muzeelor în care să găsești numai știrea că pe strada cutare, la numă-rul cutare se află muzeul cutare. E vorba de a realiza acel ghid care o dată răsfoit să te oblighe să renunți la totul pentru a face neîntîrziat vi-zita. Acel ghid frapant, lapidar, cu-ceritor pentru bucuria pe care și-a procurat-o creîndu-și sentimentul că ai descoperit ceva care pare că, pen-tru un moment, îți aparține. Acel ghid pe care și-l așezi cu grijă în bi-bliotecă dorînd ca, din cînd în cînd, să găsești într-un ungher al casei un prieten cu care poți lega o conversa-ție plăcută.

Avem nevoie de un ghid al case-lor reprezentative ale Bucureștiului, un ghid al grădinilor și parcurilor, altul al monumentelor istorice, toate făcute pentru omul de pe stradă, pentru a-i crea conștiința că orașul este casa lui.

G. APOSTOIU

Despre reluări și preluări

Nu am putut să aștept pînă la sfîr-șitul sfîrșitului, cînd toată lumea va trage o linie și va efectua „sumarul” realizărilor și nerealizărilor, pentru că s-a ivit înțeleptul moment al re-luării cînd „Mușatinii” au început să mobilizeze spațiul de emisie de miercuri la „plăcuta” oră 21.45!

S-au consumat 11 serii și, în cu-rînd, vitejii noștri înserși în cartea adevărată a trecutului își vor în-cheia istoria lor frămîntată. Desigur că unii telespectatori „înrați” și-au amintit, viziionînd această primă realizare la noi de teatru-foleton, că nu de mult au savurat „Războiul celor două roze”. Chiar dacă am a-plaudat atunci fără rezerve adapta-rea shakespeariană, acum nu trebuie să fim timorați și să judecăm „Mușatinii” conform tocitei și ineficacei metode mecanice a comparației. „Mușatinii” are drept prim merit prezentarea integrală în aceeași vi-zionare regizorală a cunoscutei trilo-gii inspirată din marea istorie a tă-rîi Sorana Coroamă a gîndit seria-lul ca un tot unitar. Cei trei domni-torii sînt trei ipostaze diferite ale puterii în contextul evolutiv al epo-cii.

Fără a dispune de spectaculosul unor decoruri fastuoase, lipsit de cadre filmate în exterior — care ar fi dat variație narării, serialul cu mijloacele modeste ale teatrului fil-mat își consumă existența sa doar pe platou, acordînd maximă impor-tanță interpretării. Astfel, chiar și pentru aceia care consideră că Ște-fan cel Mare înseamnă doar prezen-ta magistrăla a lui George Calbo-reanu, realizarea lui Teofil Vălcu s-a impus. George Motoi în Ștefăni-ță, reușește să inhibe pentru mult timp actorii ce visează la această partitură, realizînd una din memo-rahile creații ale serialului. Viito-rul Hamlet al scenei noastre, Ștefan Iordache, a dovedit în Petru Rareș variata gamă a mijloacelor de ex-

presie de care dispune. Prezentă pe parcursul întregului serial, Silvia Popovici — Oana — joacă toate registrele dramei cu o mare forță de expresie. Din numeroasa distribuție Dina Cocea, Radu Beligan, Valeria Seciu Costel Constantin și alții fac proba unor actori demni de capodo-perele shakespeariene.

Acceptînd textul lui Delavrancea cu calitățile și lipsurile sale, seria-lul „Mușatinii” a readus în actuali-tate o lume, fiind un act de cultură prin care televiziunea noastră și-a dezvăluit imensele resurse artistice de care dispune și... din cînd în cînd reușește să le mai și valorifice. Un montaj excelent — Marga Niță, o imagine frumoasă — Edwiga Adelman și Constantin Lungu, au pus în valoare interpretarea. E drept că începutul serialului ni s-a părut mai greoi și că pe parcurs ritmul s-a în-călzit prîvit însă în totalitatea sa. „Mușatinii” poartă marca calității și a succesului de public.

Și pentru că veni vorba de pu-blic nu cred că este argumentată această programare în reluare a se-rialului: se specifică în programul T.V. că ea a fost făcută „la cererea unui mare număr de telespectatori”. Dar... retransmiterea pe programul II înseamnă de fapt restrîngerea ariei de vizionare doar la cei ce do-miciliază în sfînta „urbe” numită Capitală. De ce oare nu se poate vi-ziona „Mușatinii” la orele dimineții pe programul I? Uplem progra-mul de dimineată cu reluarea unor filme și filmulețe cu „Epave” și „Tanchiști” și nu putem transmite pentru tineretul nostru, mai mult sau mai puțin școlar, un serial ro-mănesc al cărui text, dacă stăm și ne gîndim, este predat și la lecțiile de literatură română!

ILEANA COLOMIET

Prima emisiune de televiziune școlară integrată*)

Obiectul în care se integrează e-misiunea: Anatomia și fiziologia o-mului, anul III liceul de cultură ge-nerală.

Subiectul emisiunii: Fiziologia inimii.

Data transmisiei: marți 25. IV. 1972, orele 9.05.

Data reluării emisiunii miercuri 26 IV 1972, orele 15.30.

Alți beneficiari ai emisiunii: li-cee de specialitate anul IV, liceele pedagogice anul I, liceele și școlile sanitare.

I. Conținutul emisiunii:

1 Cîteva noțiuni privind morfolo-gia funcțională a inimii: — pericar-dul; miocardul și cavitățile inimii; aparatul valvular.

2 Proprietățile miocardului: — contractilitatea; excitabilitatea; au-tomatismul; conductibilitatea.

3 Revoluția cardiacă (ciclu car-diac): — succesiunea mișcărilor car-diace; ritmul cardiac; durata miș-cărilor cardiace.

4 Manifestări fizice în timpul re-voluției cardiace: — fenomene me-canice; fenomene electrice; fenome-ne acustice; fenomene hemodina-mice.

5 Tulburări ale fiziologiei nor-male a inimii: cauze ale îmbolnă-virii inimii (infecții, malformații, iri-garea deficitară, miocardului; in-toxicății etc.); prevenirea îmbolnă-virilor inimii.

6 Exemple de explorări cardiace: cateterismul cardiac.

II. Îndrumări pedagogice generale pentru integrarea emisiunii în lecție.

1. Emisiunea trebuie să aibă o poziție quasi centrală în lecție, adică să existe o perioadă de 15 minute care să o precedă și una de 15—20 minute care să-i urmeze.

2. Pentru ca timpul neocupat de emisiune să fie folosit cît mai util este necesară reducerea la minimum a consumului de natură organizato-rică.

3. Profesorul trebuie să-și elabo-reze un plan de integrare a emisiunii (conform indicațiilor generale de la punctul III).

4. Înainte de începerea telelecției profesorul trebuie să-și elaboreze problemele și materialele ce îi vor folosi pentru integrare și valorifi-care.

III. Planul telelecției (integrarea emisiunii)

În activitatea profesorului și a e-

levilor se disting patru perioade:

1. Recreția dinaintea telelecției.

Profesorul verifică dacă sînt inde-plinite condițiile optime pentru vi-zionarea emisiunii.

2. De la începerea telelecției pînă la începerea emisiunii.

Profesorul rezolvă în cel mai scurt timp problemele organizatorice. Pre-cizează apoi problemele principale ale anatomiei inimii și subliniază u-nitatea structură-funcție. În lumina acestei unități punctează problemele principale la care elevii vor găsi răspuns în emisiune. Sincronizează acțiunea din clasă cu începutul emi-siunii și conertează televizorul în funcție de acest moment și de timpul necesar încălzirii lămpilor. Cere ele-velor să noteze în caiete în timpul e-misiunii ideile principale.

Elevii participă la dialog și la ce-lelalte acțiuni la care sînt solicitați.

3. În timpul recepționării emisiu-nii

Profesorul dirijează laconic aten-ția spre imaginile semnificative. În-drumă realizarea planului emisiunii.

Elevii privesc cu atenție și punc-tează planul și problemele conținute în emisiune.

4. După terminarea emisiunii pînă la sfîrșitul telelecției

Profesorul depistează eventualele neînțelegeri din partea elevilor a u-nor probleme din emisiune. Pune întrebări în legătură cu problemele principale și părțile dificile din emi-siune. În dialogul profesor-elev se elucidează părțile neînțelese: se sub-liniază problemele principale ale e-misiunii; se sintetizează schema lo-gică a emisiunii; se oun noi pro-bleme.

Profesorul realizează în continuare sarcinile sale în funcție de diferența de conținut care rămîne neacoperită prin emisiune în raport cu programa școlară. Pe baza unui grup de pro-bleme concepute în prealabil, ca și a altor mijloace de învățămînt (mu-laje, diapozitive) reia întregul con-ținut al lecției. Îl finisează în dialo-gul pe care-l poartă cu clasa. În-drumă pe elevi să urmărească acasă, a doua zi emisiunea.

Elevii participă activ la dialog (cer explicații, răspund). Completează planul lecției și ideile principale. Re-zolvă problemele puse.

*) Prezentele îndrumări sînt elab-orate de Al Gheorghiu și Virgi-nia Crețu de la Institutul de cer-cetări pedagogice. Ele vor fi publi-cate, în continuare, pentru fieca-re, telelecție în parte în buletinul „Radiotelescoală”, care va apărea în curînd.

Radiotelescoală

LUNI 24 IV.

Radioșcoală: 15.30 pr. II — Economie politică (anul III liceu). Repartizarea teritorială a forțelor de producție, factor esențial în dezvoltarea multilate-rală a țării. Prezintă prof. univ. dr. Gheorghe Crețoiu.

Telescoală: 16.30 pr. I — Curs de limba rusă (lecția a 12-a) reluare.

MARTI 25 IV.

Radioșcoală: 10.30 pr. I — „Start la intersecție” — emisiune de orientare școlară și profesională. Meseria de horticultor. ● 15.30 pr. II. Radioen-ciclopedie pentru tineret. Din cupr. as. inspirație, enciclopedie, poșta emisiu-nii Colaborează prof. ing. dr. Suzana Gâdea, prof. univ. Paul Popescu-Ne-veanu. Anca Georgescu ing. Alexandru Humă.

Telescoală: 9.05 pr. I — Biologie, anul III liceu. Televiziunea școlară in-tegrată. Fiziologia inimii. Prezintă prof. Melania Rădulescu. Emisiune reali-zată în colaborare cu Institutul de cer-cetări pedagogice. ● Matematică, clasa a VIII-a. Elemente de teoria mulțimi-lor (III). Relații — funcții. Prezintă prof. Liviu Pirșan. ● 10.00 pr. I. — Curs de limba rusă (lecția a 13-a). ● 16.30 pr. I. — Curs de limba franceză (lecția a 12-a) reluare. ● 17.30 pr. I. — Steaua polară — cabinet de orientare școlară și profesională. „Uzine subte-rane” — reportaj-anchetă despre pro-fesiunea de mecanizator minier.

MIERCURI 26 IV.

Radioșcoală: 15.30 pr. II. — Biologie generală. Adaptare și diversitate.

Programul săptămîinii 24-29 aprilie 1972

Telescoală: 10.00 pr. I — Curs de limba franceză (lecția a 13-a) ● 15.30 pr. I. — Biologie anul III liceu. Fizio-logia inimii (reluare). ● Matematică. (În sprijinul candidaților la concursul de admitere.) Triunghiuri, poligoane. Egalități asemănare Prezintă conf. univ. Gh. D. Simionescu ● 16.00 pr. I. — Curs de limba engleză (lecția a 12-a) reluare.

JOI 27 IV.

Radioșcoală: 15.30 pr. II. — Limba romană Îndrumări generale de ana-liză a propoziției cu modele de ana-liză a unei propoziții dezvoltate. Telescoală: 10.00 pr. I — Curs de limba engleză (lecția a 13-a) ● 16.30 pr. I — Curs de limba germană (lec-ția a 12-a) reluare.

VINERI 28 IV.

Radioșcoală: 15.30 pr. II. — Filozofie și socialism științific. Programul P.C.R. de edificare a societății socia-liste multilateral dezvoltate. Prezin-tă conf. univ. Constantin Popovici. Telescoală: 10.00 pr. I. — Curs de limba germană (lecția a 13-a) ● 15.00 pr. I — Chimie, anul IV liceu Proce-se redox Prezintă prof. Rodica Nicolai-cuc. ● Fizică. (În ajutorul candida-ților la concursul de admitere.) Schim-barea stărilor de agregare. Prezintă conf. dr. Candida Gheorghiiță.

SÎMBATA 29 IV.

Radioșcoală: 15.30 pr. II. — Litera-tura română. Patriotismul în literatu-ra română. Prezintă conf. univ. dr. Alec Hanță.

Atelierele din școli și școlile din... ateliere (II)

Dacă debutul atelierelor-școală a fost promițător și dacă evoluția ulterioară le-a confirmat, în mod pregnant, excepționala importanță, ele impunându-se deja cu rezultate revelatorii în contextul educației prin muncă și pentru muncă a tineretului studios din Capitală, succesul — de loc surprinzător — își găsește cu evidență o unică explicație: seriozitatea. „Hai să ne luăm munca în serios!” a fost statornică chemare adresată elevilor și cadrelor didactice deopotrivă. Un asemenea mod de a concepe și desfășura activitatea, potențat cu interesante elemente reșite din delicate studii psihopedagogice, se află pe poziții ireconciliabile față de o altă modalitate, repudiată de viață, ale cărei obiective subordonate unei viziuni diametral opuse, proclamă, cu candoare, o deviză cel puțin demobilizatoare: „Hai să ne jucăm de-a strungarul, electricianul, timplarul” etc. Ca urmare a măsurilor luate de Comitetul municipal de partid — București, de Inspectoratul școlar, în majoritatea atelierelor-școală se realizează produse variate, cu un grad sporit de dificultate, cuprinse în nomenclatoare, în planurile de producție ale întreprinderilor. Execuția lor presupune, desigur, antrenarea ener-

giilor masei largi de elevi, perfecționarea continuă a organizării atelierelor, a procesului de instrucție practică, valorificarea gândirii întregului colectiv. În atelierul de lăcătușărie și montaj-electrotehnică al liceelor „D. Cantemir”, „Spiru Haret” și Liceul nr. 10 s-au ajustat 3 800 magneți pentru dinamuri auto, peste 600 brațe de sprijin pentru polizoare, 120 roți pentru dinam.

În atelierul de marochinărie al Liceului „Alex. Sahia” s-au executat diferite articole din deșeurile de piele de la Fabrica de încălțăminte „Progresul”, în cel de electrotehnică s-au montat pentru întreprinderea „Metalurgica” aproape 3 000 întrerupători mono și trifaziți, iar pentru Fabrica de cabluri și materiale electroizolante, 6 000 coliere cu splinturi. Realizate în cadrul unui antrenant proces de autoutilare, numeroase produse — printre care aparat sudură, bancuri de lăcătușărie, mobilier pentru grădinițe și clase, costume pentru propriile echipe de dansuri populare, obiecte de artizanat — au intrat în inventarul unităților de învățământ sau al atelierelor-școală.

Pînă nu de mult, datorită lipsei de încredere în posibilitățile elevilor — ca și cum producția este prin excelență un proces de natură esoterică — erau executate obiecte simple, care necesitau operații elementare, ceea ce a impulsionat elaborarea unor programe-cadru care stabilesc cu exactitate — pe ani de studiu — operațiile strict necesare ce urmează să fie executate de elevi. Programele-cadru implică în egală măsură obligații și pentru întreprinderile tutelare (beneficiare) care sînt determinate să contracteze produse tot mai dificile, a căror realizare solicită o gamă multiplă și complexă de operații, un nivel sporit de îndeminare și calificare. Se creează, astfel, o bază reală pentru eliminarea acelor aspecte negative din raporturile întreprindere-școală care au permis — de exemplu — uzinelor Electronica, F.E.A., INOX etc. să trateze cu ușurință practica în ateliere, să realizeze contracte formale sau efemere, să se frustreze de un substanțial sprijin, comandînd lucrări banale de sortare și măsurare, de simplă debavurare care n-au fost în măsură să întretină și să dezvolte interesul elevilor.

Pentru o mai judicioasă orientare a activității tehnico-productive a elevilor — ne-a declarat ION CARABOGDAN, șeful Secției știință — învățământ a C.M.B. al P.C.R. — este necesar ca Ministerul Educației și Învățămîntului să desfășoare o laborioasă preocupare de

concepere și aplicare a programelor școlare-unitare, pentru toate meseriile în care sînt instruiți elevii. Ar putea fi luată în discuție — pentru meseriile mai complicate, care necesită cunoașterea unor noțiuni complexe — și eventuala introducere în planul de învățământ a unor ore de tehnologia meseriei, a materialelor și utilajelor folosite. Se impune, de asemenea, cu stringență notarea trimestrială a activității practice desfășurată de elevi. Pentru amplificarea interesului cursanților în însușirea unor meserii supunem atenției Ministerului Educației și Învățămîntului propunerea de resort să se creeze posibilitățile legale de admitere a elevilor-absolvenți ai cursurilor de pregătire practico-productivă din atelierelor-școală — la examenele comisiilor de atestare a calificării ce ființează în întreprinderile tutelare.

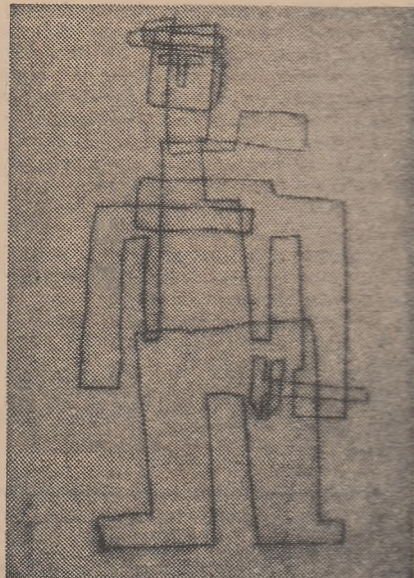
Îndrumarea activității practice a elevilor din Capitală este desfășurată de 183 muncitori cu înaltă calificare, ingineri, maștrii și tehnicieni, din care peste o jumătate sînt titulari și suplinitori, restul cadrelor fiind angajate cu ora sau retribuite de întreprinderi. Pentru a evita neajunsurile constatate în planul pregătirii lor pedagogice, dincolo de instruirea organizată la începutul anului școlar, majoritatea noilor instructori au fost cuprinși la cursurile de un an inițiate de Centrul de cercetări pedagogice și perfecționarea cadrelor didactice din învățămîntul profesional și tehnic. Printr-o hotărîre a secretariatului C.M.B. al P.C.R. în recenta vacanță de primăvară toți instructorii au urmat cursuri de pregătire pedagogică și de specialitate, au lucrat direct în ateliere, cu sarcini de producție precis stabilite. Am reținut din discuția avută cu tov. Ion Carabogdan și propunerea ca Ministerul Educației și Învățămîntului să ia în studiu organizarea — în vacanța de vară la nivelul întregii țări a activității practice a maștrilor-instructori direct în producție, în cadrul întreprinderilor care patronază atelierele-școală. Măsura ar fi de natură să faciliteze cunoașterea îndeaproape a profilului și cerințelor unităților industriale cu care se colaborează, stringerea legăturilor școală-întreprindere, ridicarea capacității profesionale a maștrilor.

Constituirea acestui important contingent de cadre ce activează în cadrul atelierelor-școală, face necesară reanalizarea criteriilor de salarizare, în general, a maștrilor încadrați în învățămîntul de cultură generală, în special, în vederea

punerii de acord cu normele de încadrare stabilite pentru învățămîntul profesional și tehnic. Totodată, vasta rețea de ateliere, multiplele probleme pe care le implică în conexiunea lor activitatea de coordonare, îndrumare și control a pregătirii practice a elevilor recită — la nivel municipal — prezența unor cadre de specialitate. Și problema nu este rezolvabilă, în totdeauna și pentru toate cazurile, pe baze strict voluntare și obștești.

Desigur, în conceperea și desfășurarea activității practice a elevilor din Capitală se constată o serie de neajunsuri. Amenajarea și dotarea atelierelor-școală, toate verigile pregătirii pentru munca fizică, sistemul în ansamblul său, sînt pasibile de certe îmbunătățiri. Intenția noastră, însă, a fost de a cristaliza experiența pozitivă, de a o propune spre generalizare (și aceasta explică tonul amiabil, aparent ditirambic al intervenției noastre). Deși de dată recentă, atelierele din școli se definesc cu tot mai multă autoritate ca o adevărată școală a muncii productive, în care elevii intră în direct contact nu numai cu uneltele de producție, cu obiectele muncii, dar și cu disciplina muncitorească în spiritul căreia se formează și se afirmă, cu deplină și responsabilă conștiință, ca viitori constructori, competenți și entuziaști, integrați organic în efortul creator al producătorilor de bunuri materiale.

NICOLAE GIRCEAG

TIPOIA

Desen

Un cabinet de literatură română pentru liceu

(Urmare din pag. a 3-a)

Tehnologia învățării în cabinetul de literatură

Ceea ce voi propune aici este doar un succint comentariu în legătură cu funcționalitatea utilajului didactic, a cabinetului în general.

Pornind de la ideea că elevul capătă aici deprinderi de muncă științifică, dar în același timp intră în contact cu opere de artă care-l solicită afectiv, trebuie ca de la bun început să concepem ambianța cabinetului corespunzător acestui dublu scop. Pereții nu trebuie încărcăți cu planșe, citate, fotomontaje etc. Ar fi suficient să avem câteva tablouri ale unor mari scriitori. Un afișier al bibliotecii școlii cu noutăți, apoi tablourile, ceramică, atât cât să compunem un interior plăcut, o atmosferă de liniște pentru lectură și meditație. Am văzut în unele cabinete școlare afișate planșe conținând rezumarea unor capitole întregi din manual, sau modele de analize literare. Credem că este greșit acest lucru, elevul trebuie să gîndească independent, nu trebuie să-i oferim clișee. Cel mult se pot afișa două planșe cuprinzînd algoritmul analizei literare atât cît este posibil acest lucru. Astfel, prima planșă va cuprinde elemente ale structurii artistice a operei literare (stilistice: tropi, fi-

guri de stil, prozodie; epice: narațiuni, momentele subiectului, personaj, dialog, compoziție, introspecție, retrospecție; lirice: discurs liric (monolog), notație, descriere, pastel, portret), iar a doua planșă va cuprinde părțile constructive ale analizei literare (biografia operei, nou-tatea mesajului, originalitatea structurii, valoarea operei), cu specificarea că ordinea acestor părți este indiferentă. Aceste elemente de algoritmare lasă liberă gîndirea elevului, îl invită pe acesta la comentarea originală a operelor studiate.

Activitatea elevilor în cabinet trebuie organizată astfel încît pe lîngă orele de clasă elevii să aibă acces la cabinet și pentru pregătirea acestor ore. Cum accentul trebuie să cadă pe formarea deprinderilor de muncă științifică, elevii vor fi inițiați în tehnica cercetării științifice și îndrumați spre studiu individual. Pentru a se evita supraîncărcarea, clasa se va împărți în colective de patru-cinci elevi care vor studia și vor fișa materiale bibliografice diferite. Fișele, colectate în casele panoului sintetizator, pot fi consultate și, eventual, copiate de toți elevii clasei. Elevii se obișnuiesc astfel cu cercetarea științifică în echipă, se obișnuiesc să prelucreze informații și își însușesc un mare volum de informație în mod optim, evitîndu-se supraîncărcarea. Materialul informativ cules prin studiu

individual este apoi prelucrat în ora de clasă. Aici trebuie acționat îndeosebi pentru cultivarea spiritului creator al elevului. În condițiile create de munca în cabinet, elevul nu mai poate reproduce niște idei învățate mecanic din bibliografie, o reluare a informației pentru ea însăși nu-și are rostul. Accentul se va pune pe interpretarea ideilor fixate din bibliografia afișată la panoul sintetizator o dată cu prima lecție despre scriitorul care se studiază. Tot la panou se afișează planul de seminar după care se va duce discuția în clasă. Elevii își selectează fișele după acest plan, iar la clasă le comentează, admitînd sau respingînd ideile din bibliografie, cu argumente. Evident, nu toate orele afectate studierii unui scriitor trebuie să aibă acest caracter. Ora introductivă, de exemplu, se poate realiza cu mijloace audio-vizuale, punîndu-se accentul nu pe caracterul ei de lucru, ci pe acela de spectacol. La fel, introducerile la orele de analize literare, în care contactul elevului cu opera trebuie să aibă un caracter artistic. Este tot atât de greșită absolutizarea unuia sau a altuia dintre aspectele discutate mai sus. Elevul nu se formează ca viitor cunoscător de literatură nici sufocînd opera în discuții științifice care să nu țină seama de realitatea vie a operei, nici emoționîndu-se naiv printr-un fel de impresionism școlar.

Din cele spuse pînă aici cred că iese în evidență faptul că utilajul didactic cel mai important din întregul cabinet de literatură este panoul sintetizator. Aici se afișează bibliografia, aici se afișează planurile de seminar, planurile de compuneri, aici se afișează materialul iconografic de care dispunem, aici sînt păstrate fișele lucrate de elevi și care pot fi consultate sau copiate de toți elevii clasei. Panoul se schimbă de cite ori se trece la studiul unui nou scriitor, iar fișele realizate sînt stocate în fișier.

În cabinet elevii pot întreprinde și activități independente ca: ținerea unei bibliografii la zi a articolelor din revistele literare referitoare la scriitorii din programă, documentarea și elaborarea unor lucrări științifice pentru societatea științifică a elevilor, documentarea pentru diferite conferințe pe teme de literatură (elevii anilor III și IV pot fi solicitați să țină conferințe pe diferite teme), scrierea unor montaje literare etc. Activitatea la cabinet deci trebuie să fie tot atât de intensă în afara orelor de clasă, trebuie asigurată un orar cît mai convenabil pentru elevi, deși ei trebuie să se obișnuiască să lucreze independent și acasă ori în bibliotecii publice. Cabinetul însă trebuie să le ofere condiții model de studiu. Așa cum spunem mai sus, aprofundarea problemelor ridicate de tehnologia învățării în cabinet, descrierea amănunțită a folosirii fiecărui utilaj în parte ar acoperi spațiul unui volum. În acest articol noi nu am vrut decât să schițăm problema, invitînd colegii cu preocupări în această direcție la o discuție de aprofundare.

SIMPOZIONUL NAȚIONAL „EDUCAREA ELEVILOR PENTRU MUNCA PRODUCTIVĂ”

În întreaga țară sînt în curs de desfășurare lucrările etapei județene a Simpozionului național „Educarea elevilor pentru munca productivă”, organizat de Comitetul Uniunii Sindicatelor din învățămînt, știință și cultură și Ministerul Educației și Învățămîntului. În ultimul timp au avut loc simpozioane în județele: Galați, Olt (8 aprilie), Mureș, Vrancea (10 aprilie), Sibiu, Brașov (11 aprilie), Sălaj (12 aprilie), Bistrița (14 aprilie), Caraș-Severin, Harghita, Prahova (15 aprilie), Covasna, Brăila, Timis (17 aprilie), Bihor, Cluj, Constanța, Gorj, Mehedinți, Suceava, municipiul București (18 aprilie) și Hunedoara (19 aprilie).

Relatăm mai jos cîteva aspecte de la lucrările unor dintre fazele județene ale simpozionului.

● PRAHOVA

La Ploiești etapa județeană a simpozionului: „Educarea elevilor pentru munca productivă” a fost organizată, în colaborare, de către Inspectoratul școlar județean Prahova, Sindicatul învățămînt Ploiești, Casa corpului didactic și Consiliul județean al Organizației pionierilor, sub egida Comitetului județean Prahova al P.C.R.

La lucrările simpozionului au fost prezente tovarășii: ing. **Ilie Cișu**, prim-secretar al Comitetului județean de partid, conf. univ. **Virgiliu Radulian**, președinte al Consiliului Național al Organizației Pionierilor, adjunct al ministrului educației și învățămîntului, prof. **Elena Cojan**, secretar al Uniunii Sindicatelor din învățămînt, știință și cultură, cadre didactice și cercetători științifici.

După salutul Comitetului județean Prahova al P.C.R., în cadrul ședinței plenare au fost prezentate referate și apoi a fost vizitată expoziția: „Activitatea tehnico-productivă a elevilor din județul Prahova în anul școlar 1971—1972”.

Lucrările simpozionului au continuat după-amiaza, pe secții, în cadrul cărora au fost susținute comunicări de către cercetători, ingineri, cadre didactice din municipiul Ploiești și din județul Prahova precum și de invitați din București. Simpozionul s-a bucurat de un interes deosebit din partea participanților.

● BRAȘOV

Desfășurarea acestei manifestări a avut loc în sala Teatrului dramatic din Brașov, la 11 aprilie a.e. După alocuțiunile rostite de către prof. **Elena Georgescu**, inspector școlar general, de reprezentanți ai Comitetului județean Brașov al P.C.R., ai Consiliului popular județean, și ai Uniunii Sindicatelor din învățămînt, știință și cultură, numeroși participanți la lucrările simpozionului au audiat expunerea „Homo tehnicus și problemele educației sale” ținută de **Romeo Dăscălescu**, director general adjunct în Ministerul Educației și Învățămîntului, au vizitat expoziția cu lucrări de artă plastică și arhitectură ale elevilor din județ, deschisă la Liceul „Unirea” din localitate.

În continuare, în cadrul celor zece secții ale simpozionului, au fost prezentate 34 de referate și comunicări.

● CONSTANȚA

În ședința plenară a simpozionului desfășurată, marți 18 aprilie a.e., în sala Teatrului de stat din Constanța, cuvîntul de deschidere a fost rostit de prof. **Leonida Florea**, inspector general școlar. Lucrările simpozionului au fost salutate de prof. **Nicolae Burcea**, din partea Comitetului Uniunii Sindicatelor din învățămînt, știință și cultură, de reprezentanți ai organelor județene de partid și de stat.

Participanții au audiat apoi comunicările: „Concluzii privind educarea elevilor pentru munca productivă” (prof. dr. **Petre Bărbulescu** de la Institutul de cercetări pedagogice din București), „Educarea atitudinii pozitive a copiilor față de muncă, prin activitățile pionierești” (prof. **Toma Mares**, președinte al C.J.O.P. Constanța) și „Munca productivă și implicațiile ei în învățămîntul general” (prof. ing. I. **Chișoancă**, directorul Școlii profesionale S.N.C.). În cadrul lucrărilor desfășurate în opt secții, la Liceul „Mircea cel Bătrîn” din localitate, s-au prezentat 56 de comunicări privind sisteme, metode și procedee de instruire tehnico-productivă, rolul învățămîntului prescolar și elementar (clasele I—IV) în pregătirea elevi-

lor pentru munca productivă, mijloacele principale de instruire tehnico-productivă a elevilor în atelierul și ferma agricolă școlară, rolul și locul maistrului-instructor în procesul de instruire tehnico-productivă a elevilor, corelații între învățămîntul de cultură generală și cel profesional și tehnic privind educația prin muncă a elevilor, rolul și locul muncii productive în educarea comunistă a elevilor, contribuția organizațiilor de tineret și a organizațiilor sindicale la perfecționarea procesului de instruire tehnico-productivă etc.

● SUCEAVA

La Casa de cultură a sindicatelor din Suceava, a avut loc la 18 aprilie a.e. faza republicană a simpozionului dedicat educării elevilor pentru munca productivă. În deschiderea lucrărilor a luat cuvîntul prof. **Miza Iulia Leo**, președinte al Comitetului sindicatului învățămînt din municipiu. Au fost rostite cuvinte de salut de către reprezentanți ai Ministerului Educației și Învățămîntului, ai Uniunii Sindicatelor din învățămînt, știință și cultură. Participanții au audiat expunerile: „Legarea activității din școală de viața productivă — obiectiv de prim ordin al politicii Partidului Comunist Român” ținută de **Alexandru Toma** de la Comitetul județean de partid și „Educarea tineretului pentru munca productivă — preocupare majoră a școlilor din județul Suceava”, prezentată de **Eugen Pleșca**, inspector școlar general. Au fost vizitate apoi expozițiile deschise cu acest prilej „Expo '72” și „Aportul tineretului la îndeplinirea politicii Partidului Comunist Român”.

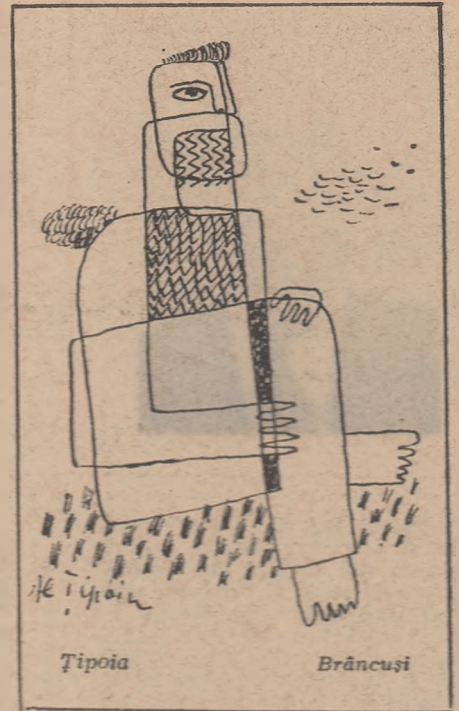
Temele abordate în cadrul celor nouă secții s-au referit la contribuția disciplinelor de învățămînt la educarea elevilor pentru munca productivă, la rolul și locul muncii productive în pregătirea și educarea elevilor, la sistemele, metodele și procedeele de instruire tehnico-productivă și la aportul organizațiilor sindicale la mobilizarea cadrelor didactice în vederea perfecționării continue a organizării și desfășurării activității tehnico-productive.

● HUNEDOARA

Miercuri, 19 aprilie a.e. s-a desfășurat în sala de festivități a Liceului „Decebal” din Deva, etapa județeană a simpozionului „Educarea elevilor pentru munca productivă”, organizat de Inspectoratul școlar al județului Hunedoara, Sindicatul învățămînt și Casa corpului didactic. În ședința plenară, după cuvîntul de deschidere rostit de **Cornel Stoica**, inspector școlar general, lucrările simpozionului au fost salutate de reprezentanți ai organelor centrale și ai organelor județene de partid și de stat. În continuare, participanții au audiat referatul „Munca productivă, factor primordial în pregătirea și educarea elevilor” ținut de prof. **Vasile Blendea**, inspector școlar șef. Lucrările simpozionului au avut loc în cinci secții, și au fost prezentate 28 de referate și comunicări, dintre care reținem: „Influența activității tehnico-productive în educarea comunistă a elevilor”, „Tradiții progresiste ale școlii românești pe linia pregătirii tineretului pentru muncă, pentru viață”, „Metode și procedee folosite în activitatea de instruire tehnico-productivă în atelierul școlară”, „Contribuția activităților din cadrul minifermei școlare la educarea elevilor pentru munca productivă”, „Preocuparea pentru educarea prin muncă și pentru muncă a elevilor din clasele I—IV”, „Formarea deprinderilor de muncă la preșcolari”.

**VIOLETA APOSTOL
HRISTU CÂNDROVEANU**

Cercetare și muzeistică școlară

Învățătorii și profesorii din județul Teleorman apelează tot mai mult în predarea istoriei la elementele de istorie locală cu ajutorul cărora lecțiile sînt mai viu colorate, conținutul lor de idei și sentimente se realizează multilateral, afirmația teoretică se sprijină pe aspecte concrete și devine mai convingătoare. Într-un cuvînt, valențele educative ale lecțiilor de istorie capătă astfel o adîncă funcționalitate.

De toate aceste adevăruri, pe care le-am desprins din cercetarea activității unor cadre didactice, sînt tot mai mult convinși învățătorii ca **Draga Ionescu** de la Școala generală nr. 2 din Alexandria, **Toma Iacovache**, de la Școala generală din comuna Prunaru, **Popescu Florian** de la Școala generală din comuna Uda, **Clocociov**. Astfel de învățătorii pun un accent deosebit pe elementele de istorie locală, realizînd lecții și vizite în muzee, pe șantiere arheologice, la monumente și locuri istorice etc.

Preocupările didactice de folosire a elementelor de istorie locală au atras după ele și preocupări de cercetare științifică privind trecutul istoric al diferitelor localități din județ. Piese arheologice, etnografice și folclorice adunate în cadrul acestor cercetări au dus la organizarea unor colțuri sau camere muzeistice școlare și chiar la înființarea unor valoroase muzee sătești sau școlare alcătuite tematic și avînd perspective de extindere.

În ultima vreme, în județul Teleorman, pasiunea cercetării aspectelor de istorie locală este privită de cadrele didactice, în special de profesorii de istorie, care sînt organizatorii și animatorii unor importante acțiuni pe această linie, ca o stringentă necesitate. Este suficient, cred, să amintim faptul că alături de realizările pe această linie, devenite acum tradiționale, ale unor școli ca cele din **Storobăneasa**, **Beiu**, **Lisa** etc., în anul școlar 1970—1971, au fost înregistrate noi succese pe această linie și în școlile din **Drăcsani** unde întregul colectiv profesional, în frunte cu pasiunatul colecționar, învățătorul **A. Popescu**, a înființat un muzeu sătesc devenit obiectiv turistic al județului.

Funcția educativă și valoarea didactică a muzeului de la **Drăcsani**

s-au verificat într-un mod superior atît în cadrul numeroaselor lecții de istorie pe care profesorii le-au organizat în incinta lui, cît și în cadrul unor acțiuni privind metodică predării lecțiilor de istorie inițiate de cercurile pedagogice.

Deosebit de valoroasă este și experiența, de dată mai recentă, pe care a acumulat-o Liceul nr. 1 din **Roșiori** — profesori **Eugen Delcescu** și **Ileana Delcescu** — și Liceul economic din aceeași localitate — profesor **Marica Ștefan** — care au pus bazele unor muzee de istorie riguros sistematizate cu o zestre muzeistică adunată de pe un teritoriu imens.

Bogata colecție de obiecte arheologice din toate școlile județului constituie un valoros fond muzeistic și este rezultatul muncii pline de asiduitate, de pasiune și migală a colecționarilor modești care sînt învățătorii și profesorii. Am distins răbdarea și perseverența acestor dascăli, spiritul responsabilității față de educarea elevilor și respectul față de cercetarea trecutului de luptă al poporului român.

În vizitele organizate și în lecțiile ținute la colțurile muzeistice, în camerele muzeu, sau în muzeele școlare, elevilor le sînt prezentate aspecte concrete din viața și munca strămoșilor noștri, din lupta acestora pentru independența națională, din lupta revoluționară a poporului nostru sub conducerea Partidului Comunist Român, din viața poporului nostru de după 23 August 1944, din prefacerile sociale și din eforturile întregului popor pentru construirea societății socialiste multilaterale dezvoltate.

Un fapt ce merită neapărat amintit este și acela că atît în colecționarea obiectelor, cît și în amenajarea muzeelor sînt folosiți, în calitate de mici cercetători, și elevii.

Ca urmare a măsurilor care au fost luate în cadrul cercurilor pedagogice, al colectivelor de cadre din fiecare școală, acțiunea de organizare a muzeelor școlare va cunoaște în județul Teleorman noi dimensiuni printr-o extindere care va angaja tot mai multe cadre didactice.

FERNAND CHIREA

CENTRUL DE CERCETARE PEDAGOGICĂ ȘI DE PERFECȚIONARE A PERSONALULUI DIDACTIC DIN ÎNVĂȚĂMÎNTUL PROFESIONAL ȘI TEHNIC

București, Calea Victoriei nr. 149

anunță scoaterea la

CONCURS

a următoarelor posturi:

- 1 șef de lucrări (lector), specialitatea economie politică — științe sociale, poziția 48 din Statul de funcțiuni.
- 1 șef de lucrări (lector), specialitatea construcții civile și industriale, poziția 44 din Statul de funcțiuni

Cererile de înscriere la concurs se vor depune, în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunț în Buletinul Oficial, la sediul instituției din Calea Victoriei nr. 149, însoțite de actele prevăzute de Statutul personalului didactic din anul 1969 și de instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84 539/1969.

Concursul se va ține la sediul instituției din Calea Victoriei nr. 149, la 30 de zile de la expirarea termenului de înscriere la concurs. Informații suplimentare se pot obține la sediul instituției sau la telefon 13 02 73.

„Mă simt legat de România, de istoria, de limba și de literatura ei“

Interviul nostru cu profesorul ERIC D. TAPPE

Profesorul Eric D. Tappe predă limba și literatura română la Universitatea din Londra de aproape un sfert de secol. E un vechi prieten al țării noastre și, recent, s-a aflat în țară timp de două săptămâni, la invitația Ministerului Educației și Învățământului, în cadrul schimburilor culturale dintre România și Marea Britanie.

A fost preocupat, în cursul acestei vizite, între altele, de eventuale posibilități de amplificare și ameliorare a schimbului de studenți și cadre didactice — temă ce a făcut obiectul unei audiențe la tovarășul Mircea Malița, ministrul educației și învățământului.

Profesorul Tappe speră ca într-un viitor nu prea îndepărtat să se găsească mijloacele necesare pentru ca schimbul de studenți și de cadre didactice dintre cele două țări să se amplifice.

O altă preocupare a profesorului Eric Tappe cu ocazia acestei vizite a fost cunoașterea învățământului cu limbă de predare engleză din țara noastră.

Tot în cadrul unei mai bune cunoașteri a realităților culturii noastre, profesorul Eric Tappe a vizitat Muzeul literaturii române și redacția revistei „Manuscriptum” unde a fost primit de dr. Al. Oprea.

După cum se va vedea, accentul principal al preocupărilor românești ale profesorului Eric Tappe se pune pe sectorul didactic al activității sale, aspectul ei literar, vreau să spun lucrările de sinteză și traduceri publicate până acum fiind menite și ele, în principal, să fie un ajutor și un îndrumar studenților săi — și altora.

Cu prilejul prezenței sale în țară profesorul Tappe a făcut o scurtă vizită și Universității din Timișoara.

Interlocutorul nostru, pe care îl cunoșc mai de mult, obișnuiește să se exprime cu o sobrietate, cu o discreție, așa spune chiar, cu o teacă de căldură, ce pot fi un model de gen chiar pentru (pe nedrept) proverbiala „răceală” britanică și sub care cine nu îl cunoaște, cu greu poate bănui bogăția sentimentelor, vibrația afecțiunii și vastitatea cunoașterii.

— De douăzeci și patru de ani răspîndiți limba și literatura română la Universitatea din Londra. V-a legat această activitate, sufletește, de România și de români?

Prof. Eric Tappe: Natural, după atîția ani de predare a limbii și literaturii române, după numeroasele vizite făcute în România — cred că actuala mea vizită este a zecea — mă simt legat de țară și de peisajele ei, mă simt legat de istoria, de limba și de literatura ei. Și apoi, mi-am făcut aici prieteni mulți și buni.

— Veniți în țară adesea. Știu că ați vizitat școli, că ați înfîlțit cadre didactice, studenți. Cu ce impresie ați rămas?

Prof. Eric Tappe: Cu prilejul vizitelor mele precedente am cunoscut mulți profesori universitari, am înfîlțit mulți studenți, precum și numeroși cercetători. Pot spune că am ajuns, acum, să cunosc destul de bine patru dintre universitățile românești, pe cele de la București, Iași, Cluj și Timișoara. Toate mi-au făcut o impresie deosebit de bună și mi-au lăsat amintiri foarte, foarte agreabile.

Trebuie să vă mărturisesc că și eu și mulți dintre compatrioții mei sîntem foarte impresionati de calitatea deosebită, de nivelul înalt la care se vorbește limba engleză de către cei care au învățat-o aici.

În călătoria mea actuală am avut posibilitatea să îmi lărgesc cunoștințele despre sistemul de învățămînt din România. Am vizitat și un liceu cu limbă de predare engleză, Liceul „C. A. Rosetti”. Vă spun drept, era o încintare să vezi vivacitatea elevilor de șapte ani, care încep să învețe englezește, interesul și talentul elevilor ceva mai crescuți, dar nu mai puțin și entuziasmul arătat de corpul didactic.

— Care sînt preocupările dominante la catedra pe care o conduceți?

Prof. Eric Tappe: Secția română de la Universitatea din Londra se

preocupă în egală măsură și de limbă și de literatură. Examinarea studenților care iau româna ca obiect principal se face pe bază de lucrări scrise. Aceste lucrări cuprind, în general: traduceri din limba română în limba engleză; traduceri din limba engleză în limba română; eseuri redactate în limba română; lucrări pe teme de istorie a limbii române; lucrări pe teme de istorie a literaturii române de pînă la 1821; lucrări pe teme de istorie a literaturii române de după 1821. Apoi, o lucrare fie în domeniul filologiei romanice comparate, fie despre unul dintre scriitorii: Vasile Alecsandri, Mihai Eminescu, I. L. Caragiale.

Urmărim cu multă insistență ca studenții noștri să vorbească românește curgător. În aceste străduințe studenții sînt ajutați de un cadru didactic trimis din țară. În actualul an școlar această misiune e îndeplinită de profesorul Dan Duțescu.

Domnul Dennis Deletant, un alt cadru didactic al secției noastre, acordă, în activitatea sa, un interes deosebit literaturii românești vechi și filologiei romanice. Atît el cît și eu ținem cursuri numeroase în sfere variate.

— În curînd va apare în Statele Unite o carte a dv. despre Caragiale. Ce ne puteți spune despre ea?

Prof. Eric Tappe: Cartea mea — aflată sub tipar — apare în colecția „Twayne's World Authors Series”. Fiecare volum din această colecție este un studiu critic și analitic despre un singur autor.

Am introdus, în lucrarea mea, ceva mai multe și mai ample fragmente — din propriile mele versiuni în limba engleză ale operelor lui Caragiale — decît se obișnuiește în această colecție, determinat de considerentul că textele originale vor fi, natural, accesibile unui număr mai restrîns de cititori ai cărții mele, decît dacă ar fi fost texte într-o limbă de circulație universală, ca, de pildă, franceza.

ANDREI ION DELEANU

Vă
prezentăm

Asociația
Internațională de
Orientare Școlară
și Profesională
(A.I.O.S.P.)

Creată cu 20 de ani în urmă în scopul de a stimula pe plan mondial preocupările pentru orientarea școlară și profesională a tineretului și de a încuraja cercetările în domeniile de care ea se leagă strîns — psihologia, pedagogia, sociologia profesiilor — A.I.O.S.P. cu sediul la Luxemburg înmănușează circa 40 de țări.

În palmaresul activității acestei organizații internaționale se află un număr însemnat de congrese pe teme de mare actualitate socio-pedagogică („Situția internațională a orientării profesionale” — Bonn, 1954, „Umanism și orientare profesională” — Bruxelles, 1958, „Integrarea tinerilor într-o lume în evoluție tehnică și economică accelerată” — Paris, 1962, „Orientare profesională în învățămîntul superior” — Mexico, 1969), de seminare („Organizare, personal și tehnică orientării profesionale” — Montecatini, 1953, „Orientarea profesională a handicapaților” — Jerusalem, 1960, „Unitate și diversitate în orientarea școlară și profesională” — Madrid, 1967, „Orientare profesională, educație școlară și formare profesională” — Roma, 1968 etc.), ședințe de studiu („Informație școlară și profesională” — Geneva, 1963, „Raporturi între orientarea profesională și economie” — Essen, 1964, „Folosirea ordinarilor electronice în orientarea școlară și profesională” — Geneva, Bruxelles, Mons 1969 etc.), anchete, studii și lucrări de cercetare și informare ș.a.

De remarcat efortul Asociației Internaționale de Orientare Școlară și Profesională de a găsi și sugera — pe baza studiilor întreprinse și a dezbaterilor între specialiști pe care le organizează — măsurile, procedeele și mijloacele pe care trebuie să le folosească organizația școlii de pretutindeni în vederea orientării cît mai științifice și mai realiste a tinerilor spre viitoarea profesie, în interesul planului societății. Asociația devine astfel un organism deschis tuturor practicienilor și cercetătorilor din lume care vor să dea muncii de orientare școlară și profesională un caracter sistematic și cît mai științific.

Cum spunea prof. José Germain, președintele acestei asociații, în articolul semnat în buletinul Biroului internațional al educației: „Documentare și informare pedagogică” (nr. 180/1971) — „A.I.O.S.P. ocupă un loc de prim rang între organismele internaționale prin strădaniile ei neslăbite de a servi, la nivelul fiecărei țări și la nivel internațional, dezvoltarea reală a orientării școlare și profesionale” de a spori efectele ei în interesul omului și al societății.

ANA COSMIN

TELEX • TELEX • TELEX

Printre măsurile democratice luate de guvernul din R.D. Vietnam se numără și lărgirea accesului la carte și cultură al femeilor. Revista „Fammas du Vietnam” publică, pentru ilustrare, o serie de statistici foarte concludente. Cele din domeniul învățămîntului arată, de exemplu, că în 1946, în întregul Vietnam, frecventau școala primară circa 138 000 de fete, față de 1971, cînd numai în Vietnamul de nord, învățau peste 2 178 000 de eleve. În învățămîntul general funcționau în 1946 circa 1470 de învățătoare, iar în 1971 aproape 66 300 — raportul acesta este de 0 la 1 900 în domeniul școlilor tehnice și superioare. Tot astfel în 1946 numai trei femei îndeplineau funcția de director sau director ad-

junct în școala generală; numărul lor s-a ridicat în 1971 la 4067.

În R. S. Cehoslovacă funcționează peste 8 000 de creșe și grădinițe cu circa 378 000 de locuri, scutind astfel de grija supravegherii copiilor, circa 91% din mamele ocupate în producție. La aceasta se adaugă înlesnirile pentru mamele căsătorite sau celibatate — care au copii mai mici de 15 ani — cu privire la menținerea în cîmpul muncii, coordonarea duratei zilei de lucru cu trebuințele lor de familie, concediile pentru maternitate și pentru studii, alocațiile pentru copii (pentru un copil 90 de coroane, pentru doi — 330, pentru trei — 680, pentru patru — 1030 și pentru ceilalți cîte 240 de coroane pe lună) ș.a.

Peste 130 000 de tineri între 15—25 de ani din capitala Italiei, adică 30% din totalul locuitorilor ei de această vîrstă, au încercat cel puțin o dată efectul stupefian-

telor. Procentul cel mai ridicat îl prezintă tinerii pînă la 20 de ani.

Pentru a susține în mod... competent lupta împotriva consumului de stupefianți, municipalitatea din Roma a organizat nu de mult cursuri speciale pentru cadrele didactice, în speranța că ele vor putea contribui la înlăturarea drogurilor din școală.

În tot mai multe școli din R.F. a Germaniei se învață limba rusă. Astfel, de la începutul anului școlar studiul acestei limbi a fost introdus și în Saxonia inferioară, în 47 de licee și în alte trei școli secundare de diverse tipuri. În 11 din cele 47 de licee, elevii au posibilitatea să aleagă rusa în locul limbii latine sau franceze. În acest caz rusa devine una din cele patru discipline obligatorii la examenul de bacalaureat.

„TRIBUNA ȘCOLII”

Revistă săptămînală editată de Ministerul Educației și Învățămîntului și Uniunea Sindicatelor din învățămînt, știință și cultură

Redactor șef: AUREL DRAGOȘ MUNTEANU